

Härnösands
kommun

Ung i Härnösand

Resultat av LUPP-undersökningen 2006

Fritid – Skola – Politik – Trygghet – Hälsa – Arbete - Framtid

Anette Gustafsson
Samhällsförvaltningen
Härnösands Kommun

Förord

Under oktober månad 2006 genomförde Härnösands Kommun för första gången en omfattande studie kring hur unga uppfattar, hur det är att vara ung i Härnösand. På högstadieskolorna och på gymnasiet var undersökningen en totalundersökning och det fanns också ambitioner att nå åldersgruppen 19 – 25 år i undersökningen. Tyvärr blev svarsfrekvensen mycket låg men resultatet från den åldersgruppen är ändå redovisad med utgångspunkt att den säger något om hur just den gruppen upplever hur det är att bo och leva i Härnösand.

Som undersökningsmetod har använts Ungdomsstyrelsens LUPP-enkät vilket belyser flera intresseområden i en ung människas liv och där kommunens arbete har betydelse för hur de unga kommer att uppfatta sin ungdomstid i kommunen. Enkätundersökningen ger därmed en stor kunskap kring hur det är att vara ung i Härnösand. Men enkätundersökningen ger också ett antal nya frågeställningar som måste belysas djupare och det viktigt att man politiskt tar beslut att detta måste göras. Den kunskap som LUPP-enkäten ger bör också kunna bidra till att ett ungdomspolitiskt program tas fram i Härnösands Kommun.

Ett stort tack till alla ungdomar i Härnösand som tog sig tid att besvara enkäten och till alla de lärare och övrig skolpersonal som var mig behjälplig under själva undersökningen. Tack också till dåvarande Arbetsmarknadsenheten som såg till att jag hade personal som kunde hjälpa mig att redovisa svaren från alla enkäter och naturligtvis ett stort tack till den personal som gjorde ett stort jobb med redovisningen.

Härnösand 2007-09-03

Anette Gustafsson

Innehållsförteckning

Bakgrund	1
Genomförande	2
Undersökningsgruppen	3
Rapportens bearbetning	3
Resultat och analys	4
1. PERSONUPPGIFTER/FAMILJ/BOENDE	4
1.1 Vilken är dina föräldrars nuvarande sysselsättning	5
1.2 Vilken är dina föräldrars högsta avslutande utbildning	6
1.3 Extra arbete och kvällsutbildning	6
1.4 Åldersgruppen 19 – 25 år	6
2. FRITID	8
2.1 Hur mycket fritid har du	10
2.2 Vad finns att göra	11
2.3 Hur ofta gör du följande saker på din fritid	12
2.4 Är du medlem i någon förening	13
2.5 Hur kan du påverka föreningen	16
2.6 Semesterresa utomlands	16
2.7 Semesterresa inom Sverige	16
3. SKOLA	17
3.1 Hur tycker du att det är i din skola – högstadiet	17
3.2 Hur tycker du att det är i din skola – gymnasiet	19
3.3 Hur jag vill påverka – hur mycket jag får påverka	19
3.4 Mobbing i skolan	23
4. POLITIK, SAMHÄLLE OCH INFLYTANDE	25
5. TRYGGHET	31
5.1 Känner du dig trygg på följande ställen	31
5.2 Har något av detta hänt dig det senaste halvåret	31
5.3 Har du blivit mobbad eller utfryst	31
6. HÄLSA	33
6.1 Har du haft följande besvär	33
6.2 Hur ofta brukar du träna	34
6.3 Hur ofta brukar du röka	35

6.3 Hur ofta brukar du röka	35
6.4 Hur får du vanligen tag på alkohol	36
6.5 Hur ofta dricker du alkohol	37
6.6 Har du någon gång använt narkotika	38
6.7 Har du blivit kränkt eller orättvist behandlad	39
7. ARBETE	40
8. FRAMTID	41
SAMMANFATTANDE KOMMENTARER	44
Fritid	44
Skola	45
Politik, samhälle, inflytande	46
Trygghet	48
Hälsa	49
Arbete och framtid	50
REFERENSER	52
Bilaga 1. Öppna svar fritid – sammanställning	
Bilaga 2. Öppna svar funktionshinder - sammanställning	

Bakgrund

Denna rapport är ett resultat från den LUPP-enkätundersökning som genomfördes i Härnösands Kommun under hösten 2006.

LUPP är en enkätundersökning som syftar till att kartlägga ungdomars levnadsvillkor för att få en större kunskap om unga i den egna kommunen.

LUPP står för *LokalUPP*följning av ungdomspolitiken och initierades av Ungdomsstyrelsen 2003. Med de 27 kommuner som deltog 2006/2007 har sammanlagt 130 kommuner i Sverige genomfört enkäten sedan starten.

Härnösands Kommun beslutade våren 2006 att enkätundersökningen skulle genomföras för att få en bättre kunskap kring hur ungdomar upplever den egna kommunen. Resultatet från enkäten skulle bl.a. kunna utgöra en plattform kring arbetet med att skapa ett kommunalt ungdomspolitiskt program genom att undersökningen sätter fokus på ungdomsfrågorna inom kommunen.

LUPP-enkäten är i sin utformning sektorsövergripande och genom den kunskap som enkäten ger, finns nya möjligheter för att bättre kunna hitta arbetsformer inom Härnösands kommun som möjliggör ett sektorsövergripande arbete och att det kan innebära många resursvinster, framförallt för ungdomarna själva.

Härnösands Kommun har 25 100 innevånare och i SCB:s kommungruppsindelning finns Härnösand med som övrig kommun med fler än 25 000 innevånare. Kommunen har ett brett föreningsliv med totalt 53 föreningar med barn- och ungdomsverksamhet 7 – 20 år. Det totala medlemsantalet i föreningarna är 4588¹ och med bakgrund av att det totala antal barn och ungdomar i åldern 7 till 20 år är ca 4100 personer bör många barn och ungdomar vara anslutna till en eller flera föreningar. Inom kommunen finns en fritidsgård/ungdomens hus som drivs i kommunal regi i övrig finns inga andra fritidsgårdar med en strukturerad verksamhet.

---

¹ Enligt bidragsansökningarna för 2006 inom Härnösands Kommun

Genomförande

Enkäten genomfördes under oktober månad 2006 för årskurs 7 – 9 och Härnösands Gymnasium samt för åldersgruppen 19 – 25 år fram till 31:a januari 2007.

När det gäller årskurs 7 – 9 samt gymnasiet genomfördes en totalundersökning bland kommunens samtliga elever bosatta i Härnösand.

De högstadieskolor där enkäten genomfördes är Franzénskolans, Kiörningsskolans, Landgrensskolans, Gerestaskolans, Kastellskolans som är en friskola inom kommunen, samt Kristinaskolans, en döv och hörselskola med upptagningsområde Norrland.

Inom kommunen finns bara en gymnasieskola.

Enkäten genomfördes som pappersenkät tillsammans med skolans personal. Vid samtliga tillfällen då enkäten genomfördes på skolorna fanns personalen med som stöd för att kunna svara på eventuella frågor från eleverna. Skolans personal hade innan svarstillfället fått information kring LUPP av kommunens projektansvarige.

När det gäller enkätsvaren från åldersgruppen 19 – 25 år så genomfördes den i samarbete med Arbetsförmedlingen och vände sig i första hand till de ungdomar som fanns inskrivna som arbetssökande vid Arbetsförmedlingen. Huvuddelen av enkäterna var pappersenkäter men även ett antal webb-baserade enkäter fylldes i. Även vid Arbetsförmedlingen fanns personal med för att kunna svara på frågor kring enkäten från de ungdomar som fyllde i den.

Undersökningsgruppen.

Undersökningsgruppen i Härnösand har varit samtliga elever vid kommunens högstadieskolor samt Härnösands Gymnasium. Svarsfrekvensen på skolorna har varit hög vilket också gör att undersökningen har ett grundmaterial som statistiskt ger en bra förutsättning för en kvantitativ kunskap kring hur ungdomar i Härnösand upplever sin livssituation.

På högstadiet svarade sammanlagt 896 elever, 457 tjejer och 439 killar, av totalt 977 på enkäten, vilket gör en svarsfrekvens på 92%.

Vad det gäller svarsfrekvensen för Kiörningsskolan så är den något påverkad av att skolan har ett antal elever som nyligen anlant till Sverige. Kiörningsskolans upptagningsområde är de elever som är ensamkommande flyktingbarn och ungdomar och dessa elever har inte den läsförståelse som är nödvändig för att kunna fylla i LUPP-enkäten. Av den anledningen ville inte personalen vid skolan att dessa elever skulle delta i undersökningen.

Vilken skola går du i?	Elevantal	Svarsantal	i %
Kiörningsskolan	155	135	87%
Landgrensskolan	205	201	98%
Franzénskolan	412	381	92%
Gerestaskolan	170	155	91%
Kristinaskolan/Kastellskolan	35	27	77%
Totalt	977	899	92%

Gällande Härnösands Gymnasium svarade 718 elever, 355 tjejer och 363 killar på enkäten, av totalt 955 elever, vilket är utgör en svarsfrekvens på 75%.

Vilken linje går du i?

Svar:	Procent	Antal
barn- och fritid	8%	59
el	4%	29
energi	7%	48
Estetiskt	10%	71
handels- och adm.	2%	14
hotell o restaurang.	11%	81
media	3%	22
naturvetenskap	16%	116
omvårdnad	5%	36
samhällsvetenskap	19%	137
teknik	11%	77
individuellt program	1%	4
annat:	3%	19
Totalt:		715

När det gäller undersökningsgruppen ålder 19 – 25 år, så svarade 155 ungdomar på enkäten, 71 tjejer och 84 killar, av totalt 600 ungdomar som i

oktober 2006 befanns som arbetssökande och inskrivna vid Arbetsförmedlingen. Då svarsfrekvensen i denna grupp är mycket låg, med ett bortfall på 75% så är detta material mycket svårtolkat och ger ingen trovärdig bild av hur unga i åldern 19 – 25 år upplever sin livssituation i Härnösand. Resultatet från denna grupp redovisas ändå i rapporten, då den trots de procentuellt få svar som inkommit, säger något om hur just denna undersökningsgrupp som svarat på enkäten, upplever sin livssituation. Detta skall beaktas i allt jämförande material som redovisas i rapporten.

Totalt har 1773 ungdomar bosatta i Härnösand kommun svarat på enkäten.

Rapportens bearbetning

Bakgrundsvariablerna i undersökningen består av kön och ålder, för att se om det finns några specifika skillnader mellan dessa i samtliga tre undersökningsgrupper, gällande hur ungdomarna inom kommunen uppfattar sin livssituation.

Huvuddelen av enkäterna har varit pappersenkäter och har matats in i Ungdomsstyrelsens datasystem, W-LUPP. Inmatningen av enkäterna skedde under november till december 2006 av särskild personal tillsatta via kommunens Arbetsmarknadsenhet. Datamaterial har sedan bearbetas av rapportförfattaren.

Resultat och analys

1. PERSONUPPGIFTER/FAMILJ/BOENDE

Härnösands kommun har per den 2007-02-15 totalt 25080 innevånare i kommunen, Av dessa utgör 8% av det totala invånareantalet i kommunen ungdomar som studerar på kommunens högstadieskolor och gymnasium.

Gruppen av ungdomar som är utländska medborgare uppgår till 6% i den totala undersökningsgruppen av ungdomar på högstadiet och gymnasiet i Härnösand.

Härnösands kommun är framförallt en kommun med mycket egna boende. När det gäller fördelningen av boendet så bor totalt 64% av

kommunens innevånare i villa, gård eller radhus.² I rapporten kan man också se att flertalet av kommunens ungdomar har den boendeformen under högstadieperioden. Jämför man den siffran mot övriga kommuner som deltog i LUPP 2006 ser man att den är något högre än övriga landet, där 81% av eleverna på högstadiet bor i någon form av egna hem boende. Däremot bor något färre av gymnasieeleverna i villa, gård eller radhus, mot övriga kommuners 72%.

När det gäller antalet ungdomar som lever tillsammans med båda sina föräldrar i Härnösand så är den siffran något lägre än den är med jämförande kommuner där 66% av ungdomar i högstadiet bor med båda sina föräldrar. Även för eleverna vid gymnasiet i Härnösand är den siffran något lägre i förhållande till elever i övriga kommuner där totalt 57% av gymnasieeleverna bor med båda sina föräldrar.

Årskurs 7 – 9

Vem bor du tillsammans med?	villa, gård el. radhus	lägenhet	annat boende
Bor med båda mina föräldrar	56%	5%	0%
Bor ibland hos pappa och ibland hos mamma	18%	5%	1%
Bor enbart med en av mina föräldrar	9%	5%	0%
Jag bor inte med någon av mina föräldrar	1%	0%	0%
Totalt:	84%	15%	1%

Härnösands Gymnasium

	Villa, gård eller radhus	lägenhet	annat boende
bor med båda mina föräldrar	47%	4%	0%
bor ibland hos mamma och ibland hos pappa	9%	3%	0%
bor enbart med en av mina föräldrar	11%	6%	1%
bor själv	0%	6%	1%
bor med pojkvän/flickvän	0%	2%	0%
annat	2%	1%	7%
Totalt:	69%	22%	9%

1.1 Vilken är dina föräldrars nuvarande sysselsättning?

Gällande föräldrarnas sysselsättning för eleverna i årskurs 7 – 9 arbetar 78% av mammorna och 87% av papporna. Antalet mammor som studerar är 7%

² Statistik framtagen vi Härnösands Kommuns GIS-system.

mot motsvarande 2% bland papporna. Även sjukskrivningsantalet bland föräldrarna visar en viss skillnad med 5% mammor som är sjukskrivna till skillnad mot papporna där 3% är sjukskrivna.

80% av mammorna och 83% av papporna till elever som tillhör Härnösands gymnasium, arbetar. Även här kan man se att fler mammor är sjukskrivna 7% mot pappornas 4%. Även bland dom som studerar är det några fler mammor som studerar 4% än pappor 2%.

1.2 Vilken är dina föräldrars högst avslutade utbildning?

Denna fråga ställdes inte till eleverna på högstadiet då det i tidigare LUPP undersökningar har framkommit att de har haft liten kunskap kring vilken högsta utbildning som de egna föräldrarna har.

Men även när det gäller gruppen av elever vid Härnösands gymnasium så framgår det tydligt att många elever inte vet vilken högsta utbildning som föräldrarna har. När det gäller mammans utbildning är det en fjärdedel av eleverna som inte vet vilken hennes högsta utbildning är, motsvarande siffra när det gäller pappa är något högre.

Eftersom Härnösand av traditionen har setts som en akademistad finns ett intresse att notera att de elever som anger mammans högsta utbildningsnivå har 28% angett att deras mamma har avslutat högskole- eller universitet studier. Denna siffra är lika för landet i övrigt. När det gäller pappas högskole- eller universitet studier är det några fler pappor i Härnösands som har akademiska studier, 24% mot landet i övrigt 19%.

1.3 Extra arbete och kvällsutbildning

Bland eleverna på Härnösands Gymnasium är det relativt vanligt att man har ett extrajobb vid sidan av studierna, speciellt hos tjejerna där 38% arbetar extra utöver sin studietid, motsvarande siffra för killarna är 23%.

Totalt deltar 8% av eleverna vid Härnösands Gymnasium i någon form av kvällsutbildning.

1.4 Åldersgruppen 19 – 25 år

Att kunna försörja sig, få ett arbete och bo i egen bostad är betydelsefullt för att som ung kunna leva ett självständigt liv. Faktorer som blir särskilt viktiga

för gruppen 19 – 25 år då dessa är inne i den period av livet när olika former av etableringar skall ske. Dessa faktorer är också viktiga för alla på en individuell basis och utifrån detta så finns ett intresse för de svar som denna undersökningsgrupp har angett i enkäten, trots att de har varit få som svarat.

Däremot kan inte svaren för åldersgruppen 19 – 25 år anses, som tidigare angetts, ge den information kring hur den totala gruppen av ungdomar i Härnösand upplever sin livssituation i Härnösands kommun, då underlaget inte är statistiskt säkerställt då antalet respondenter är lågt. I åldersgruppen 19 – 25 år fanns i oktober 2006 ca. 2100 ungdomar, vilka utgjorde 9% av den totala befolkningen i Härnösands kommun. Av dessa har 155 svarat på enkäten, vilket ger ett svarsunderlag på endast 7%.

Svarsfördelningen i ett genusperspektiv i undersökningsgruppen 19 – 25 år, är för man 54% och 46% kvinna.

1. 4.1 Hur bor du?

	Villa, radhus	gård eller lägenhet	bostadsrätt	annat
Bor med förälder/föräldrar	23%	13%	1%	1%
bor själv utan barn	0%	18%	8%	1%
bor själv med barn	0%	1%	0%	0%
bor med pojkvän/flickvän, make/maka utan barn	1%	16%	5%	0%
bor med pojkvän/flickvän, make/maka med barn	0%	3%	0%	0%
bor med kompisar	1%	3%	0%	0%
inget alternativ stämmer för mitt boende	0%	0%	0%	5%

Vanligaste boende formen för gruppen av ungdomar mellan 19 – 25 år är ett fortsatt boende tillsammans med förälder, totalt bor fortfarande 37% av ungdomarna hemma hos förälder/föräldrar. Det andra vanligaste alternativet är att man bor själv i lägenhet eller bostadsrätt, 26% samt att man har flyttat ihop med flickvän/pojkvän 22%.

Av de ungdomar som angett att de är missnöjda med sitt boende 13%, så anger 58% av dessa att de egentligen vill flytta hemifrån men att de inte har råd.

Av de ungdomar som svarade på enkäten var 41% av ungdomarna inflyttade till Härnösand från en annan kommun, 8 st. var inflyttade från Kramfors och 5

från Sollefteå. Övriga kom från Arvidsjaur i norr till Helsingborg i söder. Utöver dessa var 6 st. inflyttade från länder utanför Europa.

1.4.2 Vilken är din nuvarande sysselsättning?

Av dom som har svarat på frågan vad som är den nuvarande sysselsättningen, har ca 47% uppgett att de är arbetslösa och att dessutom 7% deltar i någon form av arbetsmarknadsåtgärd. Det betyder att över 50% av de som svarat saknar någon form av jobb på ordinarie arbetsmarknad. Av de som svarat så studerar 37% vid Härnösands Folkhögskola. Totalt hade 3% av de som svarat arbete på heltid.

Totalt angav 8% att de hade extra jobb på kvällstid och att 2% deltar i någon form av utbildning på kvällstid.

1.4.3 Vilken är dina föräldrars nuvarande sysselsättning?

Noterbart för gruppen av svarande är att det är något färre av föräldrarna som har jobb i jämförelse med de elever som har svarat på gymnasiet och på grundskolan. 69% av papporna har jobb till skillnad mot 87% och 83%. Skillnaden är något mindre bland mammorna.

1.4.4 Vilken är dina föräldrars högsta avslutade utbildning?

När det gäller föräldrars högsta avslutade utbildning är gruppen av föräldrar som enbart avslutat grundskolan något högre i jämförelse med gymnasiet och dessutom är gruppen av föräldrar som har avslutat sina studier vid universitet eller högskola är något lägre i förhållande till de två övriga undersökningsgrupperna. Påfallande stor grupp av de svarande har ingen vetenskap kring vilken utbildning pappan i familjen har 33%.

2. FRITID

Ur ett forskningsperspektiv är fritid den tid som varje människa har för att på olika sätt förkovra sig och få stimulans till egen utveckling. Den tid som inte är ett måste utan tid som man själv aktivt gör fria val till, vilket i sig innebär att fritid också är kvalitetstid och inte kvantitetstid. För alla människor är fritiden av stor betydelse och så är det också för unga människor.

”Ungdomsstyrelsens attityd- och värderingsstudie visar att drygt 80% av ungdomsgruppen värderar fritiden som ett mycket viktigt livsområde och att andelen som angav att fritiden ger livet mest mening ökade mellan 1997 och 2002.³

Fritiden idag utgör en mångfald av aktiviteter vilket i sig innebär att det finns ett antal fritidsstilar och fritidskulturer. Detta i sig innebär också att ungdomar gör olika erfarenheter och tillägnar sig olika förmågor på fritiden. Dessutom när det gäller ungas syn på sin fritid och deras fritidsvanor så förändras dessa över tid och för en kommun så måste det vara angeläget att följa upp detta kontinuerligt för att också kunna anpassa det lokala utbudet till en faktisk efterfrågan. Det är också av stor vikt att kommunen skaffar sig nödvändig kunskap kring ungas fritidsvanor.

I flera undersökningar har det konstaterats att det finns stora skillnader mellan hur ungdomar uppfattar sin fritid och kvaliteten på densamma. Andelen ungdomar som bor i tätorter eller i orter med högre medelinkomst bland befolkningar är också mer nöjda med sin fritid. Noterbart är också att det finns skillnader mellan tjejer och killar där gruppen av tjejer är något mindre nöjd med sin möjlighet till att ha en bra fritid.

Detta ställer också krav på hur kommunerna kan tillfredställa alla medborgares, även ur ett genusperspektiv, krav på en hög kvalitet på sin fritid. Här finns ett ytterst ansvar för kommunerna att tillgodose även de yngre, en stimulerande fritid och att det är nödvändigt med en regelbunden översyn hos kommunen, kring hur unga människor upplever den egna kommunens fritidsutbud. Denna översyn är också nödvändig för att kunna fastställa vad som upplevs vara kvalitet på kommunens fritidsutbud, för såväl tjejer/kvinnor som för killar/män.

En annan viktig anledning till att kommunen regelbundet bör genomföra en analys kring fritid och kultur för unga, är att ungdomar är storkonsumenter av fritid och kultur men också en grupp som har lite pengar. Det gör att kommunens ungdomar i stor utsträckning är beroende av offentligt organiserad verksamhet, som ex. idrottsplatser, simhallar, fritidsgårdar och möjlighet till olika former av föreningsverksamhet, verksamheter som

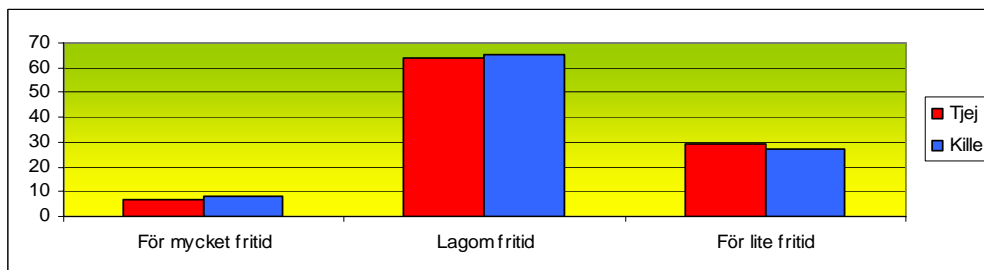
---

³ Arenor för alla – En studie om ungas kultur och fritidsvanor. Ungdomsstyrelsens skrifter 2005:1

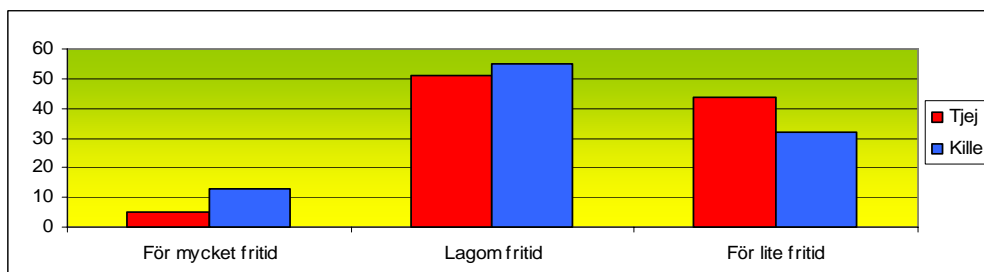
kommunen i olika grad finns med i, från ett eget verksamhetsansvar till ett ansvar för föreningsbidragens utformning.

2.1 Hur mycket fritid har du?

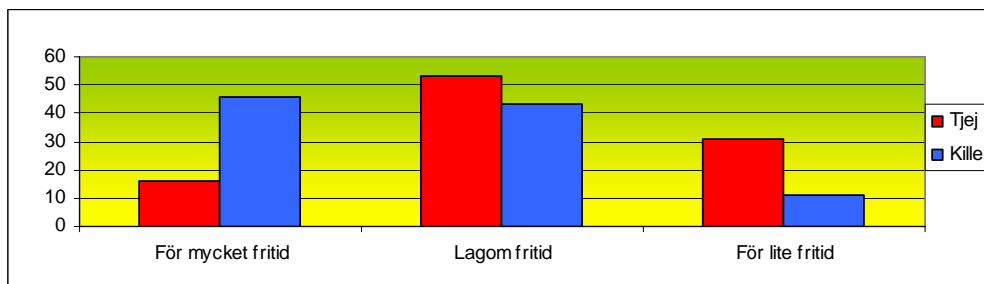
Årskurs 7 - 9

Härnösands Gymnasium

Åldern 19 – 25 år

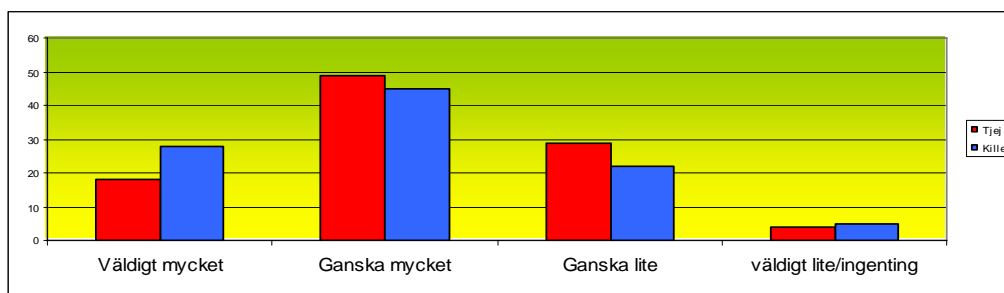
Den övervägande gruppen av unga upplever att de har lagom med fritid i Härnösand, däremot är det noterbart att i den lilla gruppen av män i åldern 19 – 25 år upplever man att man har så mycket fritid att man inte vet vad man ska göra av sin fritid, närmare 46% av männen i den åldern uppgav detta. Detta skall relateras till att denna grups huvudsakliga sysselsättning, 54%, var arbetslöshet eller arbetsmarknadsåtgärd.

För de elever som studerar vid Härnösands Gymnasium uppger ca 38% att de hade för lite fritid vilket skall jämföras med högstadiets 28%.

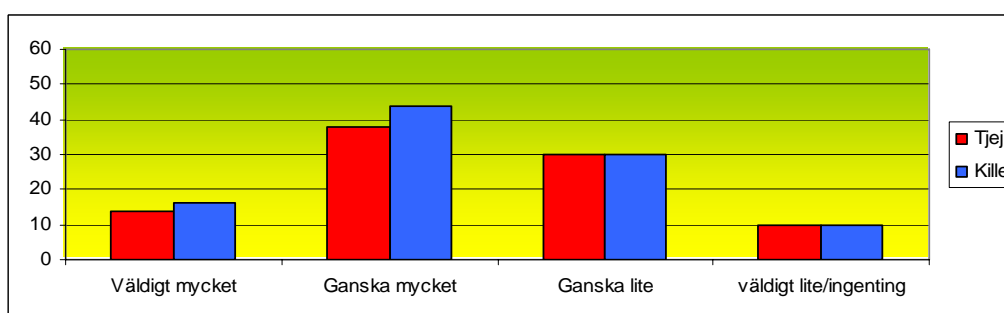

2.2 Hur mycket av det du är intresserad av, finns att göra på fritiden?

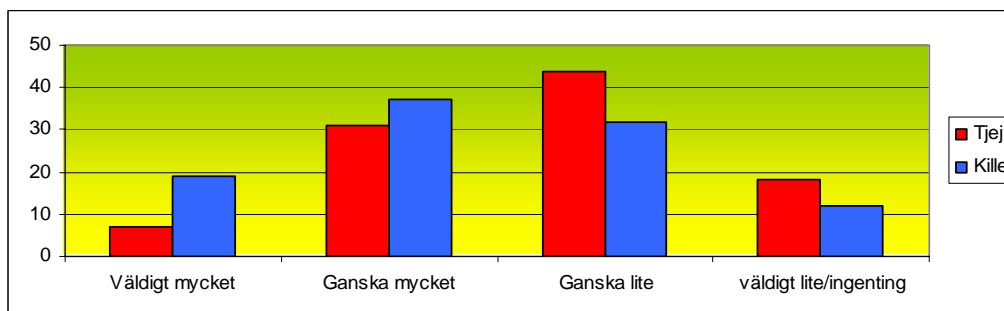
Årskurs 7 – 9

Härnösands Gymnasium

Åldern 19 – 25 år.

En stor del av fritidsutbudet inom Härnösands Kommun är föreningsrelaterat. Av de föreningar som erhöll organisationsbidrag 2006 bedrev 53 föreningar barn- och ungdomsverksamhet. Antalet sammankomster för tjejer var 75 476, eller 40% av det totala antalet sammankomster. Motsvarande antal sammankomster för killar var 111 457, eller 60%. Medlemsantalet för 2006 i någon av dessa föreningar var ca 4588 för åldern 7 till 20 år medlemmar vilket innebär att alla unga i berörd ålder bosatta i Härnösand 2006 var medlem i 1,04 förening var. Denna siffra bör då ställas i förhållande till att 52% av eleverna på kommunens högstadieskolor angav att de var medlem i någon förening, vilket innebär att de som också valt att vara föreningsansluten var medlem i mer än en förening. När det gäller antalet medlemmar i de

föreningar som bedriver barn och ungdomsverksamheten är tendensen mycket tydlig då antalet medlemmar sjunker årligen, 2003 var medlemsantalet över 5700, 2004 var siffran nere på 5300 st. 2005 hade den sjunkit ytterligare till 4700 och i 2006 års föreningsredovisning var siffran 4600 st. Trots detta, säger det inte allt om hur unga organiserar sig, då många väljer andra organisationsformer än de verksamheter som normalt idag erhåller organisationsbidrag eller statsbidrag. Dels väljer man att organisera sig via Internet men också till andra lösa och tillfälliga konstellationer.

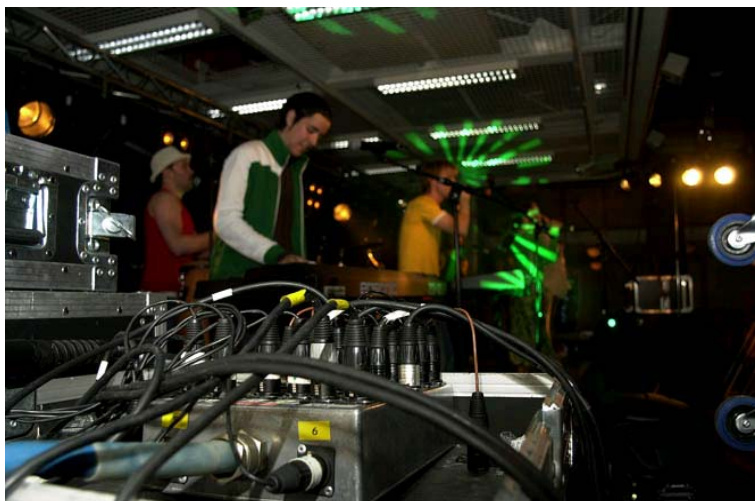
Trots att många ungdomar i Härnösands kommun finns i olika föreningsverksamheter och då i första hand inom idrotten så anger ändå många ungdomar att de är missnöjda med det fritidsutbud som kommunen kan erbjuda och att detta missnöje ökar med åldern. På högstadiet är 30% missnöjda motsvarande siffra för riket är 26%, på Gymnasiet har den siffran ökat till 44% mot övriga landets 40%. I ålderns gruppen 19 – 25 år är antalet missnöjda 52% mot övriga landet, 32%.⁴

Noterbart är att det också finns en könsskillnad mellan pojkar och flickor på högstadiet när det gäller antalet missnöjda och den är ännu större i åldersgruppen 19 till 25 år. Sammanfattningsvis så är det fler flickor/kvinnor som är missnöjda med det fritidsutbud som kommunen kan erbjuda de unga. I de redovisningar som är gjorda för att erhålla organisationsbidrag finns en tendens att antalet genomförda aktiviteter sjunker i föreningarna för tjejerna. 2005 gick 46% av bidragen till aktiviteter där tjejer deltog och motsvarande siffra för 2006 är 40%.

Det som ungdomarna i första hand saknar är fler möjligheter till öppna mötesplatser, framförallt fler ungdomsgårdar. Men också möjligheter att åka skateboard samt ett större shoppingutbud. Se bilaga 1.

---

⁴ Källa: Ungdomsstyrelsen Fokus06 – En analys av ungas kultur och fritid

2.3 Hur ofta gör du följande saker på din fritid?

Hur ofta gör du följande saker på din fritid? Varje vecka/varje dag.

Totalt i %

	Årsk. 7 - 9	Gymnasiet	19 - 25 år
Idrottar/motionerar i klubb eller förening	65	44	29
Idrottar/motionerar inte i klubb eller förening	61	66	50
Går på sportevenemang	15	14	8
Umgås med kompisar	90	91	86
Deltar i föreningsverksamhet	30	24	17
Går på café	10	15	22
Går på restaurang/pub/bar	4	15	30
Går på Ungdomens Hus/fritidsgård	10	4	1
Går på konsert	1	1	1
Går på teater/musikal/dansuppvisning	1	0	1
Går på museum/konstutställning	3	3	3
Går runt på stan med kompisar	41	50	39
Går på fest	14	26	22
Är ute i naturen	35	26	28
Fiskar/jagar	7	6	7
Sjunger/spelar instrument/skapar musik	41	30	25
Tränar dans/spelar teater	14	13	5
Målar/syr eller annan skapande verksamhet	26	10	13
Spelar datorspel/tv-spel	63	52	52
Surfar/chattar på internet	85	87	79
Spelar om pengar på internet	4	7	7
Besöker bibliotek (inte på skoltid)	8	8	9
Åker skateboard/snowboard (Under säsongen)	29	16	13
Mekar med bilar/motorcykel/båtar/skotrar/ osv.	13	11	12
Spelar rollspel/levande rollspel	11	8	7
Läser	68	57	50
Skriver	60	55	36
Släktforskar	2	2	2
Hjälper till hemma mat/städning/trädgård/tvätt/osv	78	80	77

Det allra viktigaste för samtliga svarande är möjligheten att regelbundet umgås med sina kompisar. Ur ett genusperspektiv är det lika oavsett om man

är kille eller tjej. När det gäller IT-användandet så använder ungdomar Internet i lika stor omfattning som vuxna gör. Däremot ser inriktningen annorlunda ut och unga idag hämtar mycket kunskap via Internet, men även kontakter med kompisar, både kända och kompisar som man fått via att chatta, sker via nätet. När det gäller att surfa och chatta på Internet är det ingen större skillnad mellan tjejer och killar på högstadiet och gymnasiet, däremot är det några färre kvinnor än män i åldern 19 – 25 år som regelbundet är inne på Internet, 75% män mot 26% av kvinnorna. Även när det gäller att spela TV-spel och datorspel finns en könsskillnad mellan tjejer och killar då det är betydligt fler killar som regelbundet spelar.

Ett omvänt förhållande gäller aktiviteter som är av mer skapande karaktär, såsom att aktivt delta i dans, teater eller att måla och sy, där den övervägande gruppen består i tjejer. Dessutom anger fler tjejer att det aktivt sjunger och spelar, trots det består det yngre offentliga musikkivet inom Härnösands kommun och olika bandkonstellationer av killar.

När det gäller att meka så är den övervägande delen gruppen killar.

Trots att Härnösands kommun är en kommun med mycket natur runt sig vistas ungdomarna ute i naturen något mindre i kommunen än genomsnittet av unga som redovisas bland övriga deltagande kommuner. Störst är skillnaden på Gymnasiets elever där skillnaden är 9% mellan Härnösand och landet i övrigt.

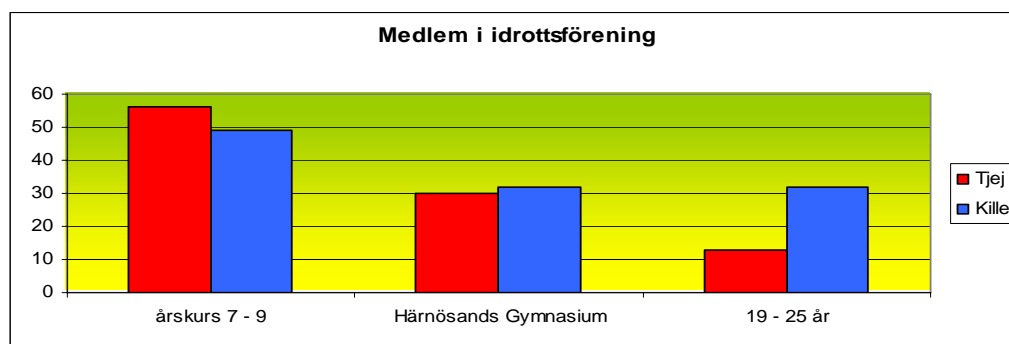
När det gäller att regelbundet idrotta i klubb eller förening så ligger Härnösand i årskurs 7 – 9 något över riksgenomsnittet 65% mot 63% i landet. Däremot så är det färre på Gymnasiet i Härnösand som idrottar i klubb eller förening än motsvarande siffra ute i de övriga kommunerna som deltog i LUPP 2006, 43% i Härnösand mot 48% för övriga kommuner.

När det gäller det egna idrottande utan att göra det i klubb eller förening så är siffrorna mellan Härnösands kommun och landet i övrigt likartade procentuellt, med 61% på högstadiet och 65% på gymnasiet. Det talar också för att ju äldre man blir desto mer ökar det egna individuella idrottande. Varken i Härnösand eller i övriga kommuner finns det några skillnader mellan könen när det gäller det egna idrottandet, men däremot finns det en liten skillnad mellan Härnösands kommun och övriga kommuner när det gäller

idrottande tjejer i klubb eller förening där några fler procent tjejer idrottar i klubb eller förening i övriga landet.

Sammanfattningsvis ser man att det individuella idrottande ligger på ungefär samma nivå mellan högstadiet och gymnasiet men att den idrott som bedrivs i föreningsregi minskar i och med att man börjar på gymnasiet. Att Härnösands som är känd för ett rikt föreningsliv framförallt tappar sina yngre utövare eller har färre utövare procentuellt än landet i övrigt är en viktig fråga för kommunen. En annan betydelsefull fråga är hur det kommer sig att unga tjejer i högre grad är missnöjda med det fritidsutbud som kommunen kan erbjuda och att detta är en viktig fråga ur ett genusperspektiv.

2.4 Är du medlem i någon förening?

När det gäller medlemskap i någon förening så är det i första hand olika idrottsföreningar som ungdomarna är anslutna till.

Noterbart är att mellan högstadiet och gymnasiet sker en förändring gällande antalet medlemmar i idrottsföreningarna då det framförallt är unga kvinnor som går ur idrottsföreningarnas verksamhet från att under högstadieperioden t.o.m. varit några procentenheter fler än killarna. I jämförelse är det fler ungdomar som stannar kvar i idrottsföreningarna i övriga deltagande kommuner än motsvarande siffra i Härnösand. 31% för Härnösand mot landet i övrigt 36%.

När det gäller övriga föreningsverksamheter har dessa under 10% aktiva medlemmar, undantaget de föreningar med inriktning mot häst och hund samt kulturföreningar där aktiva tjejer är 16% i årskurs 7 -9 mot 8% på gymnasiet. Bland kulturföreningarna är siffran för högstadiet 21% mot 14% på

Gymnasiet och det är övervägande tjejer som angett att de är medlem i någon form av kulturförening.

2.5 I hur stor utsträckning upplever du att du kan påverka förenings verksamhet?

På högstadiet upplever 45% att de kan påverka förenings verksamhet. Däremot upplever 26% av de medlemsanslutna eleverna på högstadiet att de vill kunna påverka föreningens verksamhet i större utsträckning. Den siffran är något lägre för övriga kommuner, 21%. Det betyder att unga har ett önskemål om att kunna påverka föreningen och dess innehåll och hälften av de som angett att de kan påverka sin förening vill ändå kunna påverka ytterligare än vad de anser att de kan idag.

När det gäller gymnasiet så är det 56% av de föreningsanslutna, angett att de kan påverka föreningens verksamhet, där är siffran för övriga kommuner betydligt lägre, 46%.

Bland åldersgruppen 19 – 25 år anser 49% av både män och kvinnor att de kan påverka föreningens verksamhet i den utsträckning de själva önskar.

2.6 Har du under de senaste 12 månaderna gjort någon semesterresa utomlands?

På gymnasiet har 43% av eleverna rest utomlands det senaste året, motsvarande siffra för högstadiet är 41%. Dessa siffror är något lägre än riksgenomsnittet.

2.7 Har du under de senaste 12 månaderna gjort någon semesterresa inom Sverige?

Av de elever som besvarat enkäten på högstadiet har 41% gjort någon semesterresa inom Sverige, den siffran motsvarar landet i övrigt. För gymnasiet har 37% av eleverna varit på semester inom Sverige de senaste 12 månaderna och siffran är även den lika mellan Härnösands kommun och de övriga kommunerna.

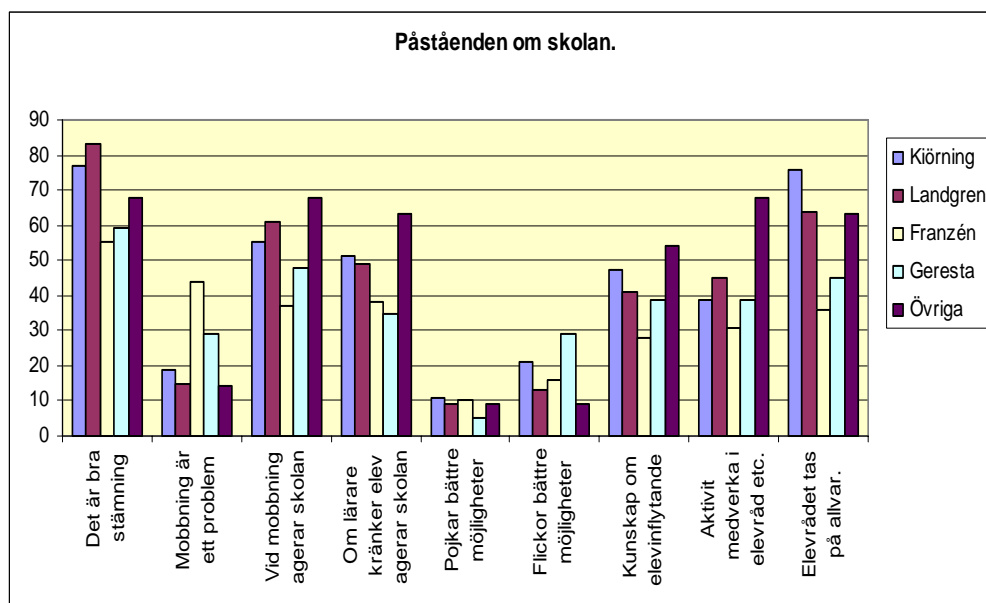
För den åldersgruppen 19 – 25 år har färre haft möjlighet till eller intresse av, någon semesterresa i Sverige under det senaste året, 32%.

3. SKOLA

Skolan regleras idag via Skollagen, Lpo94, kommunens långsiktiga mål och verksamhetsplan, samt inom varje skolområde och skola finns dessutom lokala mål. I dessa förordningar så regleras inte bara kunskapsnivåerna utan i dessa finns också beskrivningar på såväl lärare som elevernas arbetsmiljö och vikten av att eleverna har inflytande över sin skolsituation.

För ett lyckat skolresultat hos varje enskild individ, förutsätts att man kan känna sig trygg och respekterad i sin skolmiljö och att skolan kan erbjuda en kvalitativt bra utbildning. När det gäller kunskapsmålen finns dessa reglerade i kommunens Mål och Kriterier som finns att hämta via kommunens hemsida. Dessutom finns en Likabehandlingsplan som har utarbetats av kommunen för att förebygga mobbing, sexuella kränkningar och all annan kränkande behandling. I Lupp-enkäten har man tagit fasta på elevernas uppfattning om sin skolmiljö och på vilket sätt man upplever elevinflytandet.

3.1 Hur tycker du att det är i din skola? Högstadiet

Mest nöjd med stämningen på skolan är de elever som går på Kiörning och Landgren. Noterbart är att dessa två skolor överlag ligger högre än de två andra större högstadieskolor när det gäller elevernas omdömen om skolan. När det gäller de skolorna som representeras av övriga så är det Kastellskolan med 11 elever och Kristinaskolan med 14 elever. Det gör att den gruppen i

förhållande till de övriga skolorna inte kan bedömas som ett statistiskt säkert referensmaterial.

För Gerestaskolan är det en anmärkningsvärd hög grupp av elever 29% som anser att flickorna har bättre möjligheter än pojkarna i skolan och där man dessutom har mindre elever än övriga som anser att pojkar har bättre möjligheter. Detta förhållande är också till viss del synligt på Kiörningsskolan.

Det är i huvudsak pojkar som tycker att flickor får bättre möjligheter, på Gerestaskolan anser 43% av alla pojkar detta och motsvarande siffra för Kiörningsskolan är 32%.

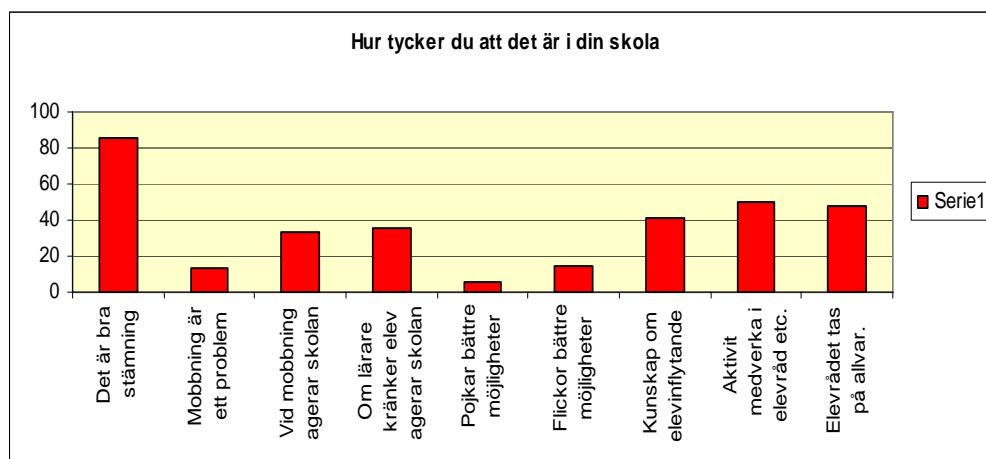
När det gäller påverkansmöjligheterna och att elevrådet tas på allvar är det Kiörningsskolan som har flest elever som anser att de har möjlighet att påverka sin skolsituation.

I tabellen ovan finns inte siffran för hur eleverna uppfattar om de bemöts med respekt av både lärare och andra elever. Där är skillnaden stor mellan högstadiet och gymnasiet. På högstadiet uppger 54% att de upplever att de bemöts med respekt, motsvarande siffra för gymnasiet är 74%. Möjligt är att det kan finnas ett samband med att även fler elever på högstadiet uppger förekomsten av mobbning, sexuella trakasserier som högre än på gymnasiet och att det också är fler elever på högstadiet än gymnasiet som upplever att kränkande behandling från lärare till elev inte ger någon reagens från skolan.

I jämförelse mellan övriga deltagande kommuner i Lupp undersökningen 2006 så är medelsiffrorna för Härnösand i stort jämförbara med övriga kommuner. När det gäller förekomsten av sexuella trakasserier är det några färre procent i Härnösand som anger att detta är vanligt förekommande, siffran för Härnösand är 11% mot 15% i övriga landet. Däremot finns det en viss skillnad kring elevrådet mellan Härnösand och övriga kommuner. När det gäller att uppmuntra eleverna till att delta i elevråd och om eleverna uppfattar att elevrådet tas på allvar så anger färre elever i Härnösand än övriga landet att det är så. I övriga landet uppfattar 44% av eleverna mot 38% i Härnösand att de aktivt uppmuntras att delta i elevrådet och 56% av eleverna i övriga landet uppger att elevrådet tas på allvar, mot 51% i Härnösand.

3.2 Hur tycker du att det är i din skola? Gymnasiet

De flesta eleverna på gymnasiet upplever att det är en bra stämning på skolan och de elever som upplever att mobbing på skolan är ett problem, 13%, är betydligt mindre än på högstadiet, där 30% uppger detta. Däremot är det något mindre elever på gymnasiet, 48% som anser att elevrådet tas på allvar än det totala antalet elever på högstadiet 51%.

I jämförelse med andra kommuner så är det även där marginella skillnader kring hur de upplever sin skola mellan Härnösands Gymnasium och övriga kommuner. Härnösands Gymnasium har något fler elever, 86% som upplever att stämningen på skolan är bra mot landet i övrigt, 83%. Dessutom så anser fler elever, 74%, vid Härnösands Gymnasium att de möts av respekt från lärare och andra elever än i övriga landet, 68%.

När det gäller sexuella trakasserier så anger färre elever på gymnasiet 9% än på högstadiet, 11% att detta är vanligt förekommande.

3.3 Hur mycket vill jag som elev vara med och bestämma om – Hur mycket som elev får jag vara med och bestämma om

I och med Lpo94 kom elevinflytandet och elevens eget ansvar att få en större betydelse för skolans verksamhet. Även i kommunala och lokala skolplaner skall betydelsen för eleven till ett elevinflytande tydligt framgå. Elevinflytandet skulle finnas i allt arbete i skolan och dess arbetsmiljö, men den skulle också bli tydlig i olika formella beslutsprocesser. Elevinflytandet skulle också handla om elevens eget ansvar kring arbetet i klassrummet men

även ansvar för det egna lärandet. 1997 fick grundskoleförordningen ett tillägg att elevinflytandet skulle tydligt synliggöras i skolornas arbetsplaner. Detta innebar att det är rektorns ansvar för att elevinflytandet i skolan gynnas. Ett av problemen med elevinflytandet är att eleverna fortfarande är beroende av vad den vuxne anser vara ett elevinflytande, vilket gör att begreppet i sig kan omges av en tolknings- och definitionsproblematik. I Härnösand tog man 1997 beslutet om att i barn- och ungdomsfrågor särskilt beakta FN:s Barnkonvention som i §12 särskilt påpekar barns rätt att uttrycka sina åsikter. Kommunen är skyldig att låta barn och ungdomar komma till tals i frågor som berör dem. En särskilt viktig fråga för barn och ungdomar är kanske framförallt hur deras skola och skoldag är utformad och på vilket sätt de kan komma till tals i olika skolfrågor som berör deras kunskapsinhämtning. Av den anledningen är också elevinflytande för eleverna själva betydelsefullt då det handlar om hur deras möjlighet till påverkan uppfattas av dem själva. Nedan följer en redovisning kring hur eleverna på kommunens högstadieskolor upplever att de får vara med och bestämma om kring sin skolsituation och hur mycket de själva vill kunna påverka i viktiga frågor som berör skolans verksamhet.

Procentuellt så finns det inga större skillnader mellan skolorna i Härnösand och mellan övriga kommuner gällande antalet elever som vill vara med och påverka skolans verksamhet. Intressant är att notera att en stor del av samtliga elever såväl i Härnösand som bland övriga kommuner som deltagit i Lupp 2006 vill vara med och ha inflytande över sin skolsituation

	Övriga Kommuner	Härnösands Kommun
Vad du får lära dig	76%	74%
Vilka läromedel ni ska ha	64%	62%
Hur ni ska arbeta	77%	72%
Skolmiljön inne	69%	68%
Skolmiljön ute	56%	52%
Reglerna i skolan	63%	61%
Läxorna	74%	74%
Proven	71%	69%
Skolmaten	71%	70%
Schemat	72%	75%

Tabellen nedan är uträknad utifrån skillnaden mellan vilket inflytande eleverna vill ha i de olika frågeställningarna och hur mycket de upplever att de får vara med och bestämma om. Svaren väldigt mycket och ganska mycket, har i tabellen nedan slagits samman och utgör ett gemensamt svarsunderlag. Tabellen säger inget om hur många elever som vill påverka i varje enskild frågeställning utan tar bara hänsyn till hur mycket man vill och hur mycket man får bestämma om.

Kolumnen, alla kommuner, är det totala antalet elever som svarade på LUPP-enkäten 2006, vilket är 11 101 st. elever i årskurs 7 – 9. Dessa svar utgör ett medel och kan användas som referens till de svar som eleverna vid högstadieskolorna i Härnösand har lämnat.

Ett lägre tal visar på en bättre balans mellan vad man som elev vill vara med och påverka och vad man som elev upplever att man verkligen kan.

Ett högre värde visar på att det finns en stor spännvidd mellan vad man vill och vad man faktiskt upplever att man kan påverka.

Årskurs 7 - 9	Alla kommuner	Kiörning	Landgren	Franzén	Geresta	Övriga
Vad du får lära dig	40	35	45	41	41	46
Vilka läromedel ni ska ha	39	34	43	39	59	36
Hur ni ska arbeta	34	25	37	38	46	41
Skolmiljön inne	35	28	31	43	42	17
Skolmiljön ute	35	29	24	32	52	14
Reglerna i skolan	39	35	39	39	47	32
Läxorna	48	44	45	49	50	50
Proven	45	41	45	45	54	32
Skolmaten	54	60	52	58	71	55
Schemat	54	57	54	61	65	41

Särskilt stor spännvidd kan man särskilt se när det gäller elevinflytandet på skolmaten och schemat där eleverna i större utsträckning vill vara med och påverka men att man som elev upplever att de inte får vara med och bestämma.

Noterbart är att när det gäller Kristinaskolan och Kastellskolan så upplever fler elever i dessa två skolor att de i högre grad än övriga skolor kan påverka skolans fysiska miljö både inomhus som utomhus. Generellt så visar tabellen att när det gäller just skolmiljön så är det också där eleverna i större grad kan vara med och påverka.

Däremot när det gäller den egna möjligheten till att påverka sin kunskapssituation, vad man får lära sig, vilka läromedel som ska användas och hur man ska arbeta, så verkar inte eleverna ha samma möjlighet till inflytande. Detta skall då ställas i förhållande till barnkonventionens §12 och grundskoleförordningen som 1997 fick ett nytt tillägg kring elevernas möjlighet till inflytande. Amelie Tham i Skolverkets bok "Jag vill ha inflytande överallt" på sidan 7 ställer sig frågan, vad är lagen om elevinflytandet egentligen värd, när eleverna trots tydliga regler i lag ändå i hög grad är beroende av lärare och rektors kunskaper om regelverket. *"Reglerna om elevers rätt till inflytande är, liksom många andra rättigheter för elever, så konstruerade att det är skolans företrädare som har tolkningsföreträde. Det är fortfarande de vuxna i skolan som definierar begreppet elevinflytande och har rätten att bedöma om eleverna har tillräckligt inflytande eller inte."*⁵

När det gäller kommunens gymnasieelever så anger fler elever på gymnasiet att de vill ha möjlighet till elevinflytande än vad eleverna på högstadiet önskar. Denna skillnad finns också om man jämför alla elever på högstadiet och gymnasiet som deltog i Lupp-undersökningen 2006.

	Övriga Kommuner	Härnösands Kommun
Vad du får lära dig	82%	81%
Vilka läromedel ni ska ha	67%	65%
Hur ni ska arbeta	85%	83%
Skolmiljön inne	70%	73%
Skolmiljön ute	49%	53%
Reglerna i skolan	62%	62%
Läxorna	81%	81%
Proven	81%	80%
Skolmaten	74%	69%
Schemat	79%	79%

Totalt deltog 7 238 elever på gymnasieskolor över hela landet i Lupp-enkäten och dessa utgör referens för tabellen nedan som redogör förhållandet mellan vad man som elev vill ha inflytande på och vad man som elev får vara med och bestämma om. Skillnaden mellan Härnösands Gymnasium och övriga skolor som deltog i undersökningen är inte nämnvärt stora.

⁵ Jag vill ha inflytande över allt. Amelie Tham, Skolverket

Däremot är det en större differens mellan högstadiet i Härnösand och Härnösands Gymnasium där eleverna på gymnasiet upplever ett större glapp mellan vad man vill vara med och bestämma om och vad man som elev får vara med och bestämma om när det gäller frågorna som berör vad jag får lära mig, skolmiljö inne, reglerna i skolan, läxorna, proven samt schemat.

	Alla kommuner	Hsd. Gymnasium
Vad du får lära dig	45	46
Vilka läromedel ni ska ha	45	43
Hur ni ska arbeta	31	36
Skolmiljön inne	43	42
Skolmiljön ute	33	33
Reglerna i skolan	44	45
Läxorna	50	52
Proven	44	49
Skolmaten	61	59
Schemat	60	60

När det gäller den grupp av elever både på högstadieskolorna i kommunen och på gymnasiet så är det en stor grupp av elever som upplever att de väldigt lite eller inte alls får vara med och bestämma i frågorna som handlar om skolans arbete. Framförallt är det skolmaten och schemat som över 50% av eleverna på både högstadiet och gymnasiet svarat att de inte får vara med och bestämma. Men även i de övriga frågorna anger runt 30% av eleverna att de får vara med och bestämma väldigt lite eller ingenting.

3.4 Mobbning i skolan.

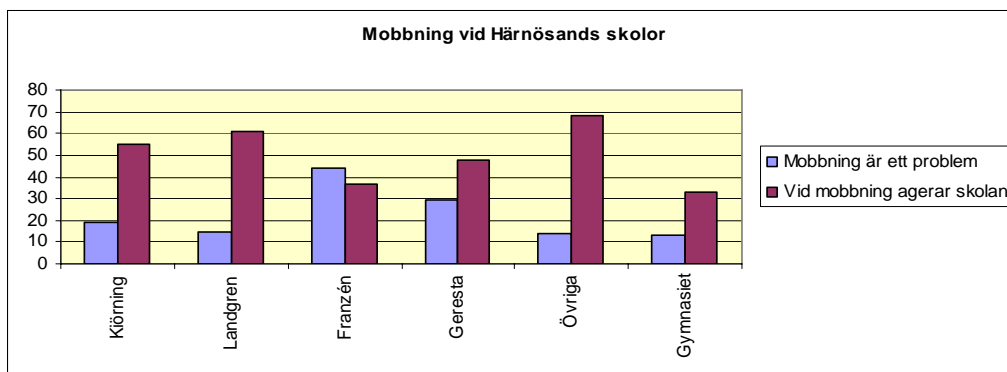
I skolplanen för Härnösands skolor står följande att läsa om mobbing.

”I alla verksamheter ska finnas en plan avseende det förebyggande arbetet mot mobbning. Det ska även finnas en handlingsplan med omedelbara åtgärder för en lösning av problemet om en akut situation trots allt uppstår.”

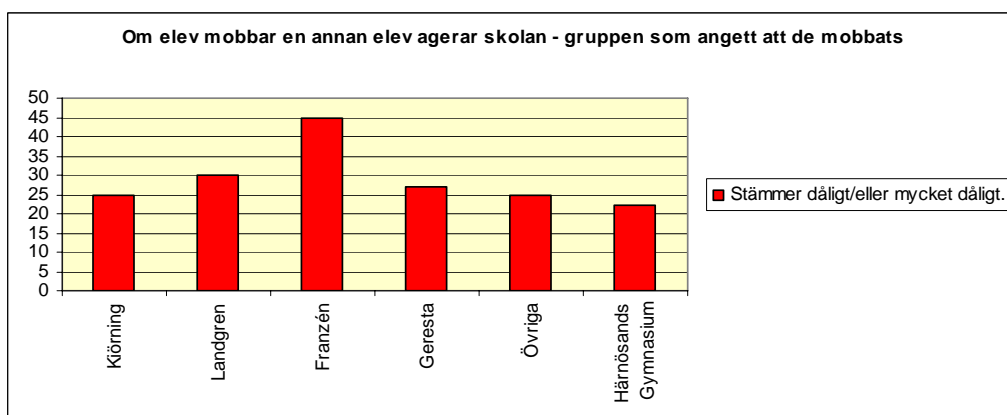
I figuren nedan kan man se att eleverna vid de olika skolorna upplever skillnader mellan hur skolan agerar när mobbning förekommer och att dessa handlingsplaner och beredskap som skolan ska ha uppfattas olika. Även när det gäller antalet elever som upplever att de, det senaste halvåret blivit mobbade finns skillnader mellan skolorna. Som jämförelse med övriga kommuner som 2006 genomförde LUPP är det inte fler elever inom

Härnösands Kommun som mobbats är riksgenomsnittet som i årskurs 7 –9 ligger på 14% mot totalt 13% inom kommunen. Inom gymnasiet ligger riksgenomsnittet på 7% vilket motsvarar exakt samma siffra i Härnösand.

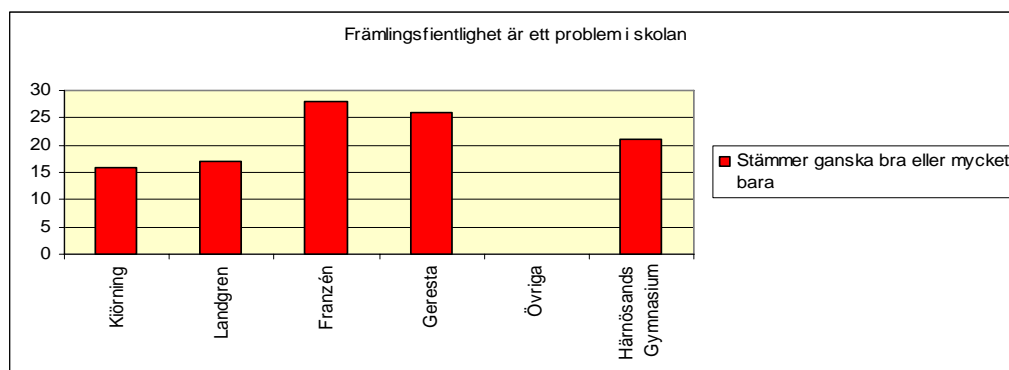
När det gäller årskurs 7 –9 kan man se att det finns vissa skillnader mellan skolorna när det gäller det totala antalet elever som angett att de mobbats. På Kiörningsskolan är siffran 12%, Landgrensskolan 13%, Franzénskolan 15%, Gerestaskolan 7% samt vid de två övriga skolorna, Kristinaskolan och Kastellskolan sammantaget 18%.

I diagrammet kan man se att det finns skillnader mellan hur eleverna vid de olika skolorna upplever mobbningsituationen och hur man anser att skolan agerar vid mobbning. Genom att sammanställa de elever som i undersökningen angett att de mobbats med de svar de lämnat kring hur de upplever att skolan agerat när de mobbats kan man också se att det finns skillnader mellan de olika skolorna.

När det gäller främlingsfientlighet så är det tydligt att det vid de skolor som har flest ungdomar med utlandsbakgrund så är också främlingsfientligheten mindre.

4. POLITIK, SAMHÄLLE OCH INFLYTANDE

I regeringens proposition 2004/05:2 finns två övergripande mål för den svenska ungdomspolitiken

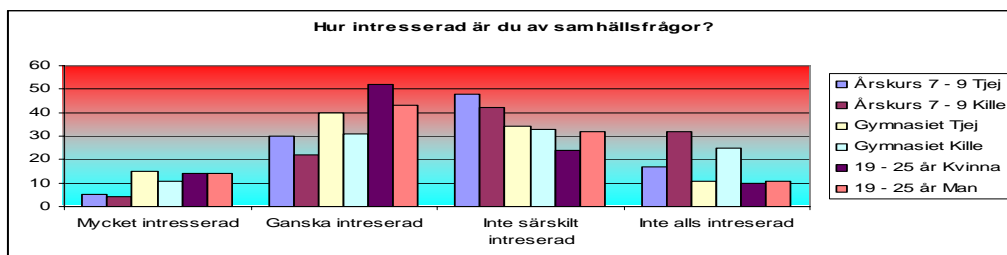
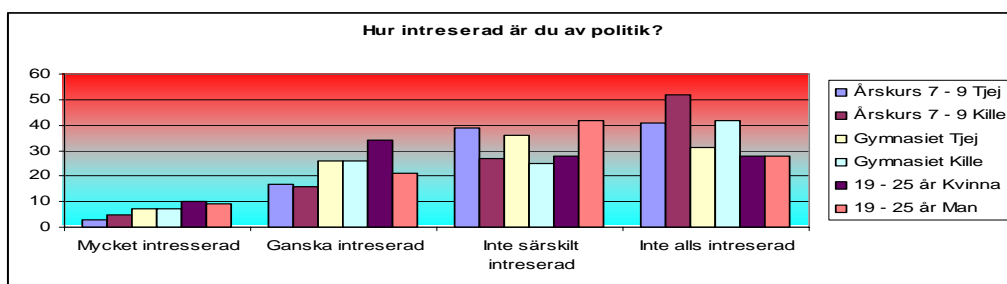
- Ungdomar skall ha verkligen tillgång till välfärd.
- Ungdomar skall ha verklig tillgång till makt.

I denna proposition påpekar regeringen att ungdomars möjlighet till inflytande och representation är viktigt för verklig välfärd och makt. Det är viktigt att ungdomarnas resurser tas tillvara och att ungdomar ges inflytande över verksamheter som påverkar dem som ex skola, fritid, boende, näringsliv och arbetsmarknad. Samtidigt visar statistik från senare år att ungdomar i mycket liten utsträckning finns representerade i beslut som fattas inom offentlig verksamhet. Verksamhet som ofta i hög grad påverkar ungas livssituation. När det gäller medelåldern för de politiker som idag finns representerade även inom Härnösands kommun är den tämligen hög och frågan är på vilket sätt dessa politiker kan företräda kommunens barn och ungdomar. I Ungdomsstyrelsens rapport 18 "Allt eller inget – om ungas syn på engagemang och partipolitik står följande på sidan 84.

"Det är ett allvarligt hot mot den representativa demokratin att ungdomars kompetens inte tas tillvara i tillräcklig utsträckning av politiska organ. Både på statlig och på kommunal nivå är det viktigt att öka andelen yngre ledamöter i politiken. Bristen på unga kan förstärka ungdomars känsla av utanförskap, något som i förlängningen hotar demokratin."

1997 tog kommunfullmäktige i Härnösands kommun beslut om att i alla beslut som berör kommunens barn och ungdomar så skulle särskild hänsyn tas till barnkonventionen. I artikel 12 av barnkonventionen har barn en rätt att uttrycka sina åsikter och en skyldighet att involvera barn i alla frågor som berör dem. Det är av betydelse att barn och ungdomar får en möjlighet att delta i samhällsplaneringen, i beslut som fattas inom kommunen och i beslut som berör viktiga barn- och ungdomsfrågor. Samtidigt visar olika forskningar att unga idag inte väljer att delta i den traditionella politiken och att unga dessutom har tappat förtroende för denna. Men bland unga har också andra former för att visa sitt samhällsengagemang vuxit fram och många unga väljer att engagera sig i andra former än vad det politiska system som idag är grunden i den kommunala demokratin och i de kommunala beslut som fattas. Med detta som utgångspunkt blir det särskilt viktigt att hitta reella forum där barn och ungdomars unika kunskaper och erfarenheter tas tillvara i de beslut som ska fattas i kommunen och som berör ungas livssituation. Detta ställer också krav på politikerna och att politikerna har insikt i hur mycket makt de är villiga att dela med sig.

På frågorna som berör hur intresserad man är av politik och hur intresserad man är av samhällsfrågor kan man se att ungdomar i hög grad är intresserad av samhällsfrågor men däremot inte lika intresserad av frågor som uppfattas vara politiska. Detta är inte specifikt för Härnösands utan detta är lika även i ett nationellt perspektiv.

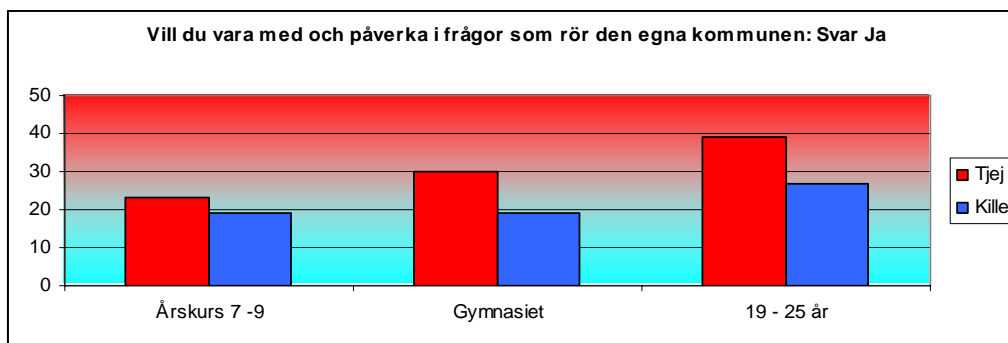
På dessa två tabeller framgår det tydligt att intresset för samhällsfrågor är större bland ungdomarna än politiska frågor. Noterbart är också att något fler tjejer totalt anger att de är intresserad av samhällsfrågor. I jämförelse med andra kommuner som deltog i Lupp 2006 kan man se att även bland övriga kommuner så är det fler tjejer som anger att de är intresserade av samhällsfrågor än vad killarna är. När det gäller politik är det några fler procent av killarna i förhållande till tjejerna, som anger att de är mycket eller ganska mycket intresserade av dessa frågor. På gymnasiet så är det några fler procent av eleverna i Härnösand som angett att de är intresserade av politiska frågor än landet i övrigt. Dessutom är man överlag mer intresserad av såväl politiska frågor och samhällsfrågor ju äldre man blir.

Trots att ca en tredjedel av de svarande har angett att de är mycket intresserade eller ganska intresserade av politik så är andelen ungdomar som är med i något politiskt parti eller ungdomsförbund i ålder 19 – 25 år, 6%. Av dessa har 4% uppgett att de är passiva medlemmar. I gruppen som representerar gymnasiet är 7% medlemmar i något politiskt parti eller ungdomsförbund och av dessa är 4% passiva medlemmar. Motsvarande siffra för årskurs 7 – 9 är 2% och inga av dessa har angett att de är passiva medlemmar. Noterbart är att i den gruppen är också intresset för politiska frågor mindre då bara ca 20% uppger att de mycket intresserad eller ganska intresserad av politiska frågor.

Av de ungdomar som röstade till valet den 17 september 2006 så var det i åldersgruppen 19 – 25 år 73% av kvinnorna och 69% av männen som valde att rösta. När det gäller de ungdomar som gick i gymnasiet så röstade totalt 23% av tjejerna och 22% av männen, däremot så var den övervägande delen av eleverna inte röstberättigade, 69% av tjejerna och 65% av killarna hade inte fyllt 18 år.

När det gäller intresset för att vilja vara med att påverka frågor som berör den egna kommunen så var intresset ovanligt litet ur ett nationellt perspektiv. När det gäller dessa frågor så är det av stor vikt att kommunens politiker funderar

över orsakerna till detta och att man också tydligt visar en vilja att lyssna till kommunens egna ungdomar i frågor som berör Härnösands Kommun.

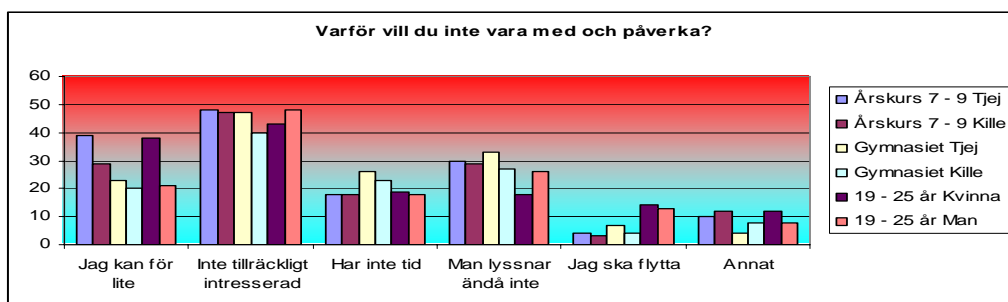

Dessa siffror kan jämföras med de siffror som Ungdomsstyrelsen redovisar i sin sammanställning av de kommuner som deltog i Lupp 2006 och som visar svarsfördelningen mellan tjejer och killar i årskurs 7 - 9 samt årskurs 1 - 3 (gymnasiet). Bland tjejerna i årskurs 7 - 9 i övriga kommuner var det 41% som ville vara med och påverka i frågor som berör den egna kommunen motsvarande siffra för Härnösand är 23%. Bland killarna är det 37% mot 19% i Härnösand.

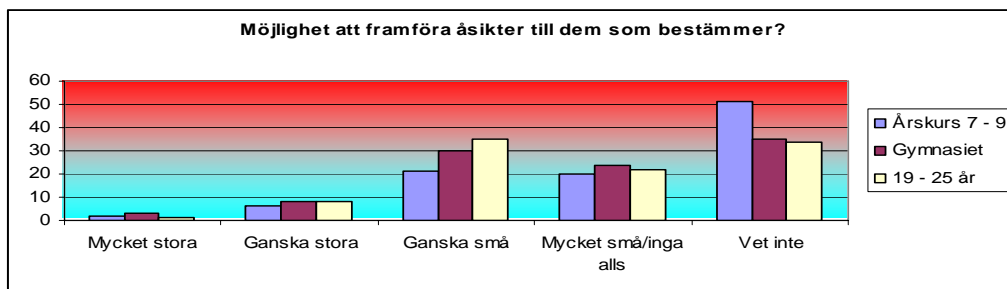
Jämförelsesiffrorna för årskurs 1 - 3 på Gymnasiet är att 45% av tjejerna i de övriga kommunerna vill vara med och påverka i frågor som rör den egna kommunen mot 30% av tjejerna i Härnösand. Bland killarna vill 37% i övriga kommuner vara med och påverka mot 19% av killar i årskurs 1 - 3 i Härnösand.

I åldersgruppen 19 - 25 år så är det något fler ungdomar som vill vara med och påverka frågor inom Härnösands kommun, framförallt de unga kvinnorna.

På frågan varför ungdomarna inte vill vara med och påverka så angav de att den främsta orsaken var att man inte var tillräckligt intresserad men också att man anser sig kunna för lite och att det inte spelar så stor roll då de som bestämmer lyssnar nog inte i alla fall.

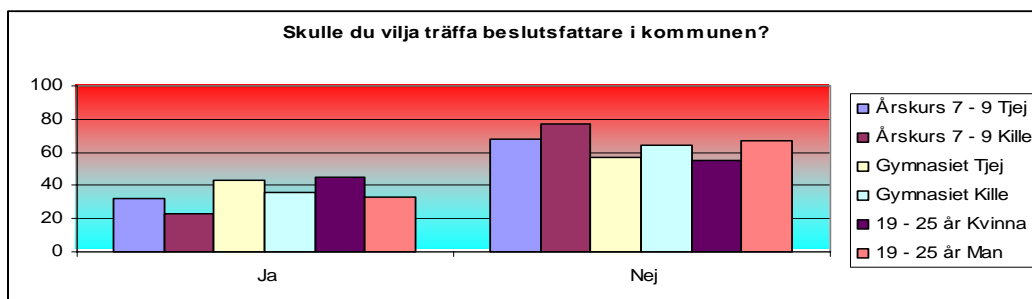
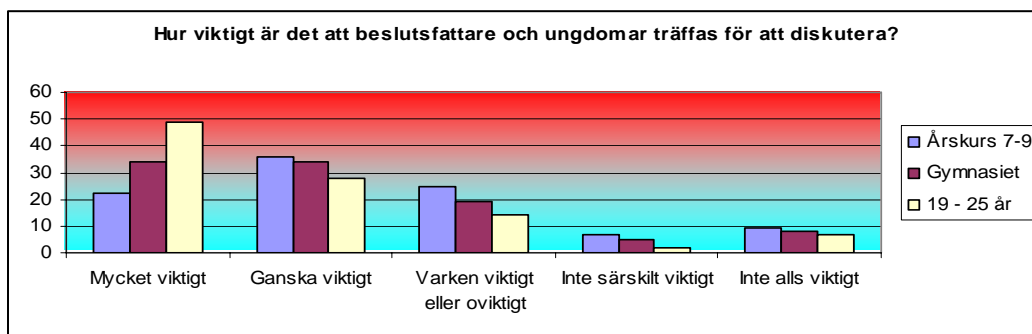

En annan bidragande orsak till att man inte vill vara med och påverka kan vara att ungdomarna inte känner att de har någon möjlighet att framför sina åsikter till dem som bestämmer inom Härnösands Kommun eller att de har dålig kunskap kring hur de ska göra.

Trots att få ungdomar vill vara med och påverka i frågor som rör den egna kommunen så tycker ändå de flesta oavsett ålder att det är mycket viktigt eller ganska viktigt att politiker och ungdomar skall träffas för att diskutera.

Däremot så på frågan om du själv skulle vara intresserad av att träffa kommunens beslutfattare så blev svaret lite annorlunda då inte många var intresserade av att själva delta i sådana möten.

När det gäller vilka frågor som ungdomarna i Härnösands kommun vill satsa särskilt på så är det framförallt att skapa arbeten till ungdomar, sjukvården och att arbeta mot kriminalitet.

Årskurs 7 - 9		Gymnasiet			19 - 25 år	
Tjej	Kille	Tjej	Kille	Kvinna	Man	
1 Lika lön för lika arbete	Arbete mot kriminalitet	Skapa arbete för unga	Skapa arbete för unga	Skapa arbete för unga	Skapa arbete för unga	
2 Sjukvård	Sjukvård	Sjukvård	Sjukvård	Ungas psykiska hälsa	Sjukvård	
3 Skola	Skola	Lika lön för lika arbete	Skola	Lika lön för lika arbete	Skola	
4 Arbete mot rasism	Idrottsanläggningar	Skola	Arbete mot kriminalitet	Sjukvård	Arbete mot kriminalitet	
5 Arbete mot kriminalitet	Skapa arbete för unga	Arbete mot rasism	Idrottsanläggningar	Arbete mot kriminalitet	Arbete mot rasism	
6 Arbete mot alkohol/droger	Lika lön för lika arbete	Arbete mot kriminalitet	Arbete mot rasism	Skola	Bostäder för unga	
7 Skapa arbete för unga	Arbete mot rasism	Bostäder för unga	Bostäder för unga	Arbete mot rasism	Åldreomsorg	
8 Ungas psykiska hälsa	Fritidsaktiviteter	Åldreomsorg	Fritidsaktiviteter	Arbete för miljön	Arbete mot alkohol/droger	
9 Idrottsanläggningar	Bostäder för unga	Ungas psykiska hälsa	Åldreomsorg	Arbete mot alkohol/droger	Idrottsanläggningar	
10 Djurens rättigheter	Ungas psykiska hälsa	Ställen/unga att träffas på	Ställen/unga att träffas på	Bostäder för unga	Fritidsaktiviteter	
11 Ställen/unga att träffas	Ställen/unga att träffas på	Arbete mot alkohol/droger	Lika lön för lika arbete	Åldreomsorg	Kollektivtrafik	
12 Bostäder för unga	Arbete mot alkohol/droger	Fritidsaktiviteter	Kollektivtrafik	Djurens rättigheter	Ungas psykiska hälsa	
13 Åldreomsorg	Arbetsmiljön i skolan	Idrottsanläggningar	Ungas psykiska hälsa	Barnomsorg	Ställen/unga att träffas på	
14 Fritidsaktiviteter	Arbete för miljön	Arbete för miljön	Arbete mot alkohol/droger	Ställen/unga att träffas på	Stöd till föreningar	
15 Arbetsmiljön i skolan	Gator och vägar	Kollektivtrafiken	Arbete för miljön	Arbetsmiljön i skolan	Lika lön för lika arbete	
16 Arbete för miljön	Åldreomsorg	Djurens rättigheter	Gator, vägar	Idrottsanläggningar	Arbet för miljön	
17 Barnomsorg	Djurens rättigheter	Barnomsorg	Arbetsmiljön i skolan	Kollektivtrafik	Barnomsorg	
18 Gator och vägar	Barnomsorg	Arbetsmiljön i skolan	Stöd till föreningar	Fritidsaktiviteter	Gator, vägar	
19 Kollektivtrafik	Stöd till föreningar	Stöd till kulturverksamheter	Djurens rättigheter	Stöd till kulturverksamheter	Stöd till kulturverksamheter	
20 Stöd till föreningar	Kollektivtrafik	Stöd till föreningar	Barnomsorg	Gator, vägar	Arbetsmiljön i skolan	
21 Stöd till kulturverksamheter	Stöd till kulturverksamheter	Gator, vägar	Stöd till kulturverksamheter	Stöd till föreningar	Djurens rättigheter	

5. TRYGGHET

5.1 Känner du dig trygg på följande ställen

Att få känna sig trygg måste vara en självklarhet och rättighet för alla och i tabellen nedan utgår svaren från att alltid känna sig trygg och det går tydligt att se att det finns stora skillnader ur ett genusperspektiv på frågeställningen. Framförallt är det i offentliga miljöer som dessa skillnader blir väldigt tydliga. Den största skillnaden mellan män och kvinnor kan man se på diskotek eller annat nöjesställe där enbart 28% bland kvinnorna känner sig trygga i förhållande till 63% av männen i åldern 19 – 25 år. Även på högstadiet och på gymnasiet är det stora skillnader mellan tjejer och killar.

Noterbart är också de stora skillnaderna som finns mellan män och kvinnor när det gäller att vistas ute på stan, på buss, tunnelbana eller liknande samt att vistas utomhus på kvällen i sitt bostadsområde.

I åldern 19 – 25 år finns inte frågeställningarna som berör skoltid och fritidsgårdar som eleverna i årskurs 7 –9 samt gymnasiet har svarat på.

Känner du dig trygg på följande ställen? Svar: Ja alltid i %	Årskurs 7 -9		Gymnasiet		19 - 25 år	
	Tjej	Kille	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Utomhus i mitt bostadsområde på dagen	86	89	92	91	84	93
Utomhus i mitt bostadsområde på kvällen	41	68	44	82	37	77
På väg till och från skolan	79	87	85	88	0	0
I klassrummet	82	83	90	88	0	0
På rasterna	72	73	83	88	0	0
På Ungdomens Hus, fritidsgård el. liknande	54	66	67	72	0	0
På diskotek eller annat nöjesställe	34	55	47	61	28	63
Ute på stan, på allmän plats	49	62	54	66	39	63
På buss, tunnelbana eller liknande	43	64	50	70	34	68
I hemmet	91	93	93	91	87	96

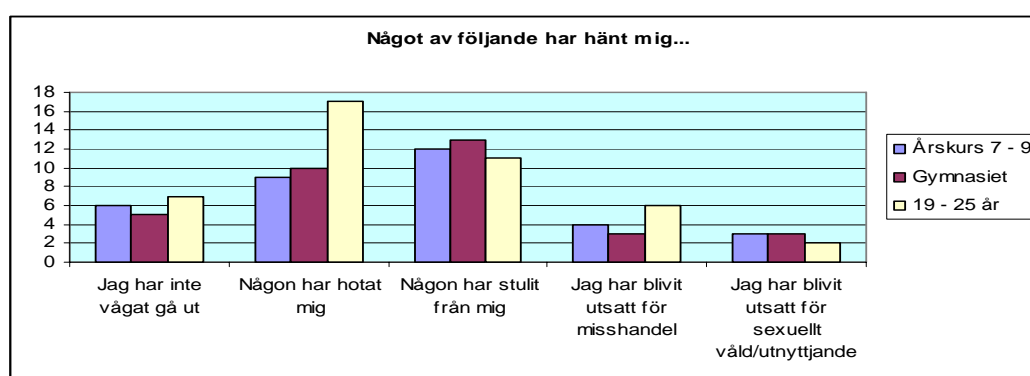
5.2 Har något av följande hänt dig det senaste halvåret?

På frågeställningen om något av följande har hänt dig under det senaste halvåret är skillnaden något mindre mellan män och kvinnor, än när det gäller känslan av att tryggt vistas i olika miljöer. I gruppen av de som går på högstadiet och 19 – 25 år har något fler tjejer/kvinnor blivit utsatta för stöld. Den största skillnaden finns på högstadiet. 14% av tjejerna på högstadiet uppger att någon har stulit från dem mot 10% av killarna, i åldersgruppen 19 – 25 år är motsvarande siffra 12% kvinnor och 10% av männen.

På gymnasiet har fler tjejer än killar det senaste halvåret upplevt att de har blivit hotade 12% mot 8% av killarna.

När det gäller om man har vågat gå ut så är det framförallt i åldersgruppen 19 – 25 år som det finns en skillnad mellan män och kvinnor då 13% av kvinnorna uppger att de inte vågat gå ut mot enbart 2% av männen. Även bland årskurs 7 – 9 finns en något större skillnad mellan tjejer och killar då 8% av tjejerna inte vågat gå ut mot 3% av killarna.

När det gäller om man har blivit utsatt för sexuellt våld/utnyttjande ligger siffran mellan 4 till 2% oavsett kön.

5.3 Har du blivit mobbad eller utfrysad det senaste halvåret och var hände detta?

På frågeställningen om man har blivit mobbad eller utfrysad det senaste halvåret, så uppgav eleverna i årskurs 7 –9 att 14% av tjejerna och 12% av killarna att de upplevt detta. Motsvarande siffra för gymnasiet elever är 8% av tjejerna och 6% av killarna.

När det gäller svaren på frågan vart mobbningen har skett så uppger såväl eleverna i årskurs 7 – 9 samt gymnasiet att denna mobbning eller utfrysning sker i huvudsak i skolmiljö. På högstadiet uppger 68% av tjejerna och 67% av killarna att mobbningen sker under rasterna, men även i klassrum sker det mesta av denna mobbning och utfrysning. På högstadiet uppger dessutom 39% av de tjejer som mobbats eller blivit utfrysad att detta har skett via telefonsamtal, sms, e-post eller hemsida. Motsvarande siffra för killar är 20% på högstadiet och 21% av tjejerna på gymnasiet samt 26% av killarna.

6 HÄLSA

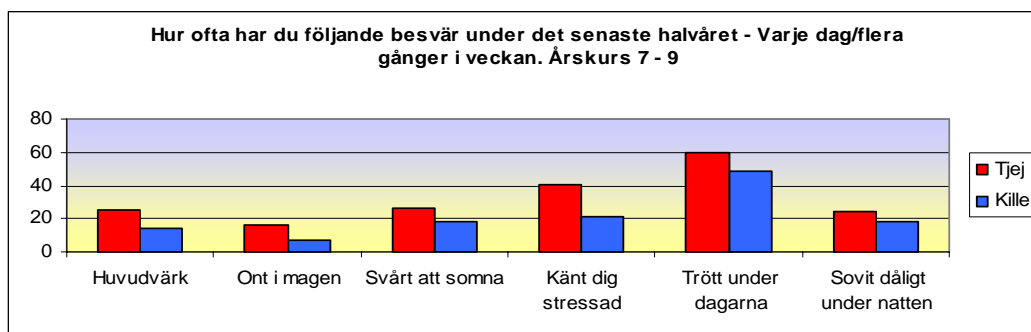
På frågan om hur man bedömer sitt allmänna hälsotillstånd så uppger 80% av tjejerna och 86% av killarna i årskurs 7 – 9 att deras hälsotillstånd är mycket eller ganska bra. Motsvarande siffra på gymnasiet är att 74% av tjejerna och 78% av killarna upplever sin hälsa mycket bra eller ganska bra. I åldersgruppen 19 – 25 år är denna siffra för kvinnor 71% samt 84% bland männen. Generellt upplever tjejer/kvinnor att deras hälsa är något sämre än männens.

Det är fler elever på gymnasiet, än i övriga grupper som ingått i undersökningen, som uppgett att de mår ganska eller mycket dåligt och det är fler killar än tjejer som uppgett att de mår dåligt, 8% av killarna mot 5% av tjejerna. På högstadiet är siffran något lägre och lika mellan tjejer och killar 4%.

Av de killar som också angett att de mår dåligt eller ganska dåligt på gymnasiet så dricker 65% av den gruppen (8%) alkohol regelbundet. Även bland de tjejer som uppgett att de upplever sitt hälsotillstånd som ganska eller mycket dåligt förekommer en regelbunden alkoholkonsumtion, 75%. Även på högstadiet finns det ett samband mellan måendet och nyttjande av alkohol bland killarna, däremot finns inte det bland tjejerna.

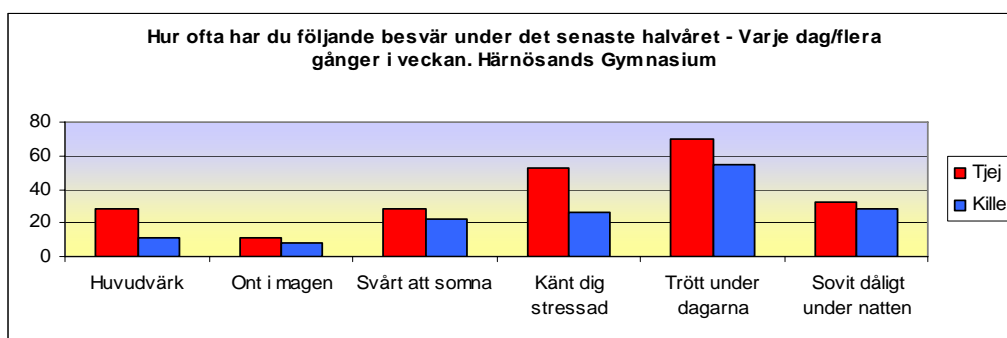
Jämförelsevis mellan de kommuner som deltagit i LUPP enkäten 2006 så uppger något fler elever procentuellt på högstadiet att de mår något bättre än landet i övrigt. Däremot är det omvända siffror på gymnasiet, där något fler av eleverna inom Härnösands Kommun mår sämre än landet i övrigt.

6.1 Hur ofta har du haft följande besvär under det senaste halvåret?

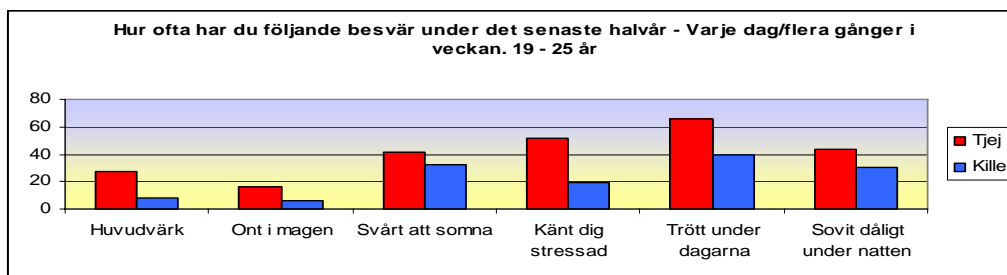
När det gäller eleverna på högstadiet uppger 25% av tjejerna och 14% av killarna att de regelbundet har huvudvärk. När det gäller ont i magen uppger 16% av tjejerna och 7% av killarna att de har detta regelbundet. 26% av tjejerna uppger att de har svårt att somna och motsvarande siffra för killarna är 18%. Klart fler tjejer 41%, känner sig stressad på högstadiet än killarna, 21%. Siffran för känslan av att vara trött under dagarna är hög hos såväl tjejerna 60% som killarna 49%. Av de elever som angett att de sovit dåligt på natten så är det 24% tjejer och 18% killar.

I jämförelse mellan övriga kommuner så uppger samtliga elever på högstadiet ungefärliga likvärdiga siffror, som de siffror som eleverna i Härnösands Kommun redovisat.

Även när det gäller eleverna på gymnasiet är det fler tjejer än killar som uppger att de har eller har haft olika besvär under det senaste halvåret och i första hand är det ohälsan bland tjejerna som har ökat. Framförallt är det känslan av att känna sig stressad, 53% av tjejerna mot 26% av killarna och att känna sig trött under dagen, 70% av tjejerna och 55% av killarna. I första hand är det ohälsan bland tjejerna som har ökat.

Något fler killar på gymnasiet uppger att de har sovit dåligt på natten än på högstadiet.

Även bland unga kvinnor i åldern 19 – 25 år så är det framförallt dessa som i högre grad upplever olika former av ohälsa. Gruppen av unga kvinnor som

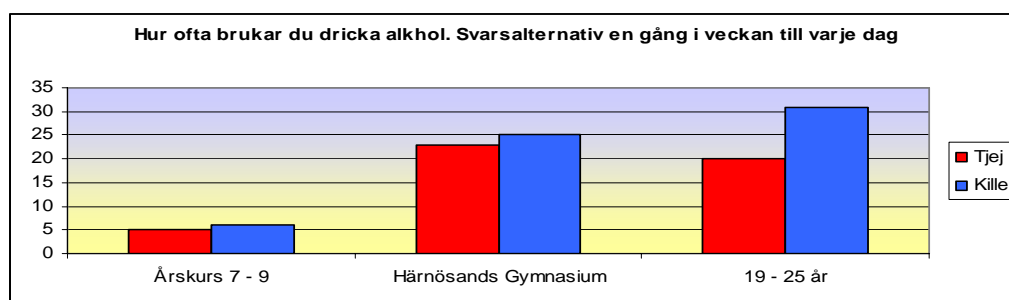
upplever att de känner sig stressade regelbundet är fortfarande hög, 52% mot männens 19% och skillnaden är även hög mellan kvinnor och män när det gäller upplevelsen av att känna sig trött under dagen, 66% av kvinnorna mot 39% av männen. I den grupp som svarat på LUPP-enkäten bland kvinnorna så uppger dessutom 44% av kvinnorna att de sovit dåligt på natten mot 30% av killarna. När det gäller om de sovit dåligt under natten så har svarsfrekvensen ökat bland såväl kvinnor som män i förhållande till de svar som eleverna på högstadiet och gymnasiet angett.

6.2 Hur ofta brukar du träna så du blir andfådd eller svettas?

På frågan om hur ofta man tränar så att man blir andfådd eller svettas kan man se en förändring från högstadiet upp till åldern 19 – 25 år framförallt för tjejer/kvinnor när det gäller regelbunden motion. Eftersom det är av stor betydelse att man rör på sig regelbundet är detta också viktigt ur ett hälsoperspektiv och sammanställningen är också gjord utifrån betydelsen av regelbunden motion av varje dag eller flera gånger i veckan. På högstadiet är skillnaden mellan tjejer och killar betydligt mindre än vad den sedan blir ju äldre man blir. På högstadiet motionerar 75% av killarna regelbundet och 69% bland tjejerna. På gymnasiet har skillnaden ökat ytterligare mellan killarna 65% mot 49% av tjejerna. När det sedan handlar om åldersgruppen 19 – 25 år så är skillnaden ännu större då 60% av männen motionerar regelbundet dagligen eller flera gånger i veckan mot kvinnorna 22%.

På svarsalternativet en gång i veckan har något fler tjejer/kvinnor svarat att de motionerar på ett sådant sätt att de blir svettiga eller andfådd än killar/männen. De siffror som gäller för Härnösand är jämförbara med landet i övrigt där skillnaden mellan tjejer och killar är lika uttalad.

6.3 Hur ofta brukar du röka cigaretter och dricka alkohol

När det gäller regelbunden alkoholkonsumtion så är skillnaden mellan tjejer och killar inte så stor upp till gymnasiet. Däremot ökar denna skillnad mellan kvinnor och män i åldersgruppen 19 – 25 år. Mellan högstadiet och gymnasiet sker en markant ökning av regelbunden alkoholkonsumtion, med små skillnader mellan tjejer och killar. Från ca. 5% totalt på högstadiet till 24% på gymnasiet. Noterbart är att av gruppen unga kvinnor så är det procentuellt färre som nyttjar alkohol regelbundet, bland de få kvinnor som svarat i åldersgruppen 19 – 25 år, än på gymnasiet.

När det gäller rökning uppger 3% av tjejerna och 4% av killarna på högstadiet att de röker regelbundet, mellan en gång i veckan upp till varje dag. På gymnasiet har den siffran ökat något till 13% av tjejerna och 12% av killarna. När det gäller åldersgruppen 19 – 25 år så röker 26% av kvinnorna och 21% av männen regelbundet.

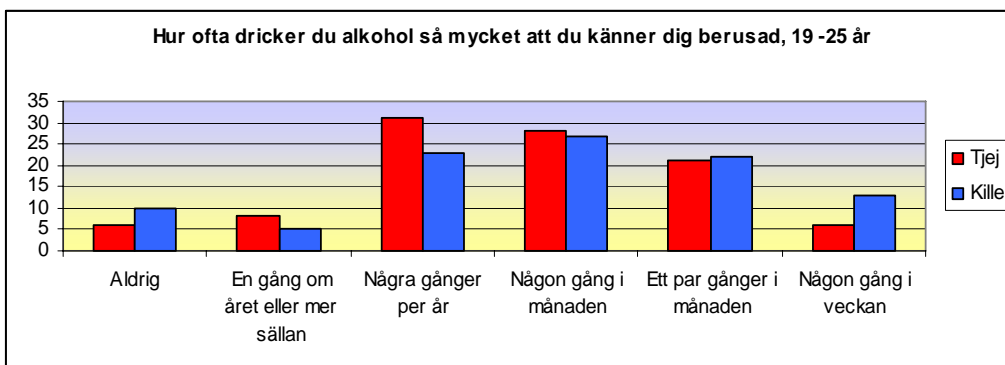
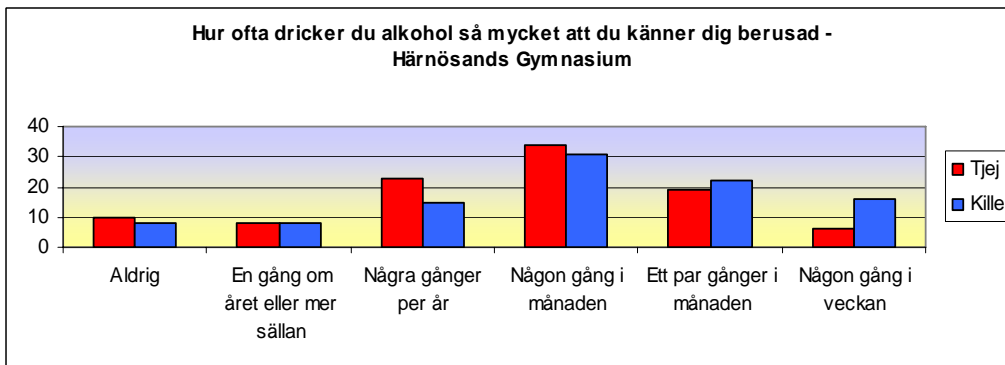
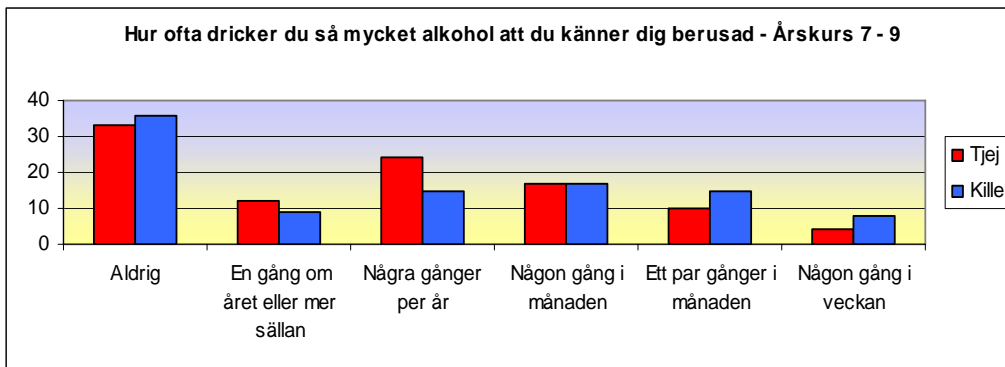
Jämför man dessa siffror med övriga landet så är det färre ungdomar i Härnösand som röker regelbundet. Siffran för de ungdomar som aldrig har rökt i Härnösand är 86% av tjejerna och 87% av killarna på högstadiet, mot 79% i landet bland tjejerna och 80% bland killarna. Även på gymnasiet finns en viss skillnad mellan Härnösand och övriga landet där 63% av tjejerna uppger att de aldrig har rökt mot 56% i övriga landet. Bland killarna i samma ålderskategori så har 62% aldrig rökt och där motsvarande siffra för landet bland killarna, är 58%.

6.4 Hur får du vanligen tag på alkohol

Det vanligaste sättet för ungdomarna på såväl högstadiet som gymnasiet är att de får tag på sin alkohol via kompisar eller kompisars syskon. På högstadiet uppger 17% av tjejerna att de får tag på sin alkohol via kompisar och för killarna är det 11%. På gymnasiet är motsvarande siffra för tjejerna 42% och bland killarna 36%.

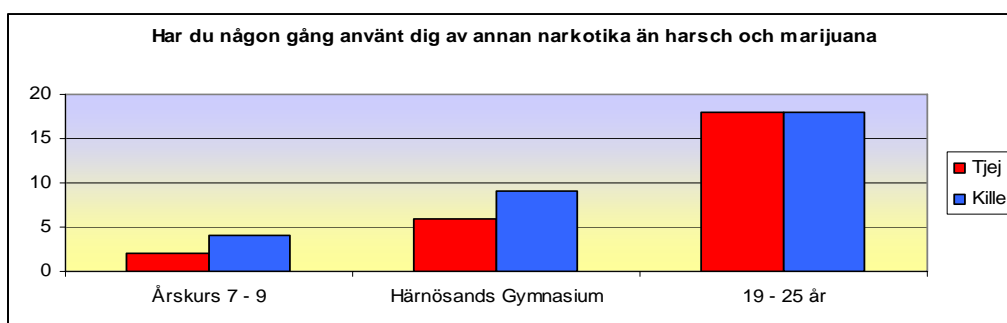
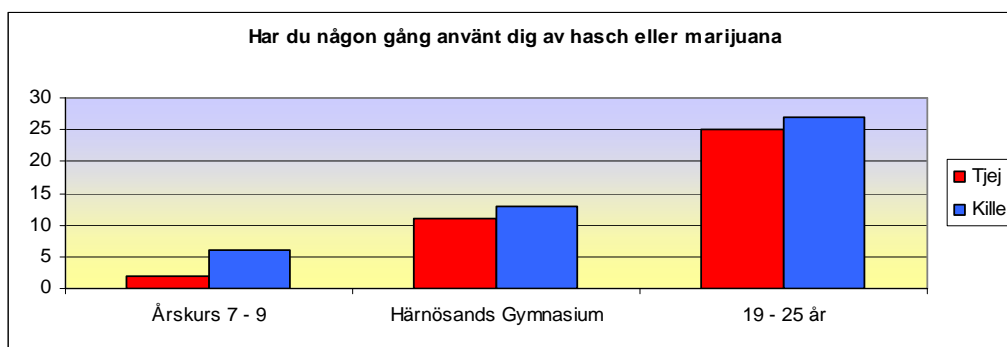
Därefter är det via att någon annan vuxen 18 år eller äldre, som köper ut. På högstadiet får tjejerna tag på sin alkohol via någon vuxen till 12% mot killarna 6%. När det gäller eleverna på gymnasiet så är det 39% av tjejerna som får tag på alkohol via annan vuxen mot 22% av killarna.

6.5 Hur ofta dricker du alkohol så mycket att du känner dig berusad.

När det gäller hur ofta man dricker alkohol så mycket att man känner sig berusad så är det framförallt killar som dricker alkohol i den omfattningen att man regelbundet någon gång i veckan, känner sig berusad. Denna skillnad finns inom samtliga tre undersökningsgrupper. Från högstadiets killar till gymnasiets killar ökar drickande där man känner sig berusad någon gång i månaden med 8%.

6.6 Har du någon gång använt narkotika

När det gäller narkotikaanvändandet så är nyttjandet i gruppen 19 –25 år märkbart högt och kan inte vara representativt för den åldersgruppen. Däremot är det allvarligt att denna grupp ändå uppvisar så höga procenttal för narkotikaanvändandet.

Även när det gäller nyttjandet av hasch och marijuana så ligger dessa siffror högt i åldersgruppen 19 – 25 år.

För åldersgruppen i årskurs 1 – 3 så ligger procenttalen bara något över de övriga kommunerna som genomförde LUPP under 2006. Skillnaden blir däremot större mellan Härnösands Kommun och övriga kommuner när det gäller nyttjandet av annan narkotika där 10% av killarna i Härnösand mot 6% i landet i övrigt anger att de använt annan narkotika än hasch och marijuana. Även bland tjejerna i årskurs 1 – 3 är skillnaden mellan Härnösand och landet i övrigt märkbar då 6% av tjejerna i Härnösand testat narkotika mot 3% i landet i övrigt.

När det gäller narkotika tillgängligheten så uppger eleverna i tjejerna i årskurs 1 – 3 i Härnösand att 20% har haft möjlighet att prova narkotika, motsvarande siffra för killarna är 28%. Bland tjejerna är den siffran lite lägre än landet i övrigt där 23% av tjejerna uppger att de har haft möjlighet att prova narkotika

medan killarna uppvisar mer jämförbara siffror, där 27% i landet i övrigt uppger att de har haft möjlighet att prova narkotika.

När det gäller graden av nyttjande är det jämförbara siffror mellan Härnösand och landet i övrigt på de som angett att de använt narkotika mer än 20 gånger kring 1% av tjejerna och 2% av killarna uppger att använt sig av narkotika regelbundet. Dessa siffror gäller också ett regelbundet användande av hasch och marijuana. Det vanligaste svarsalternativet på grad av nyttjande i årskurs 1 – 3 är vid ett tillfälle.

När det gäller de som svarat i Härnösand i åldersgruppen 19 – 25 år finns en förändring när det gäller nyttjandet av narkotika men även när det gäller hasch och marijuana. Där svarar ett större antal av ungdomarna som angett att de nyttjat narkotika att de gjort det mer än 20 gånger ligger både kvinnorna och männen runt 10%. Färre har angett att de provat narkotika vid ett tillfälle i denna åldersgrupp, 3% bland kvinnorna och 6% av männen.

6.7 Har du det senaste halvåret att du blivit kränkt eller orättvist behandlad?

I åldersgruppen 19 – 25 år upplever 65% av kvinnorna att de det senaste halvåret har blivit kränkta eller orättvist behandlad en eller flera gånger. De kvinnor som upplevt att de har blivit kränkta flera gånger är 23%.

För männen är motsvarande siffra 34% bland de som upplevt att de har blivit kränkt eller orättvist behandlad. De män som har upplevt detta flera gånger är 6%. Skillnaden mellan män och kvinnor i åldersgruppen är påtagligt stora. Men såväl män som kvinnor anger att det är i kontakt med en enskild person som bidraget till upplevelsen att ha blivit kränkt eller orättvist behandlad, 46% av kvinnorna och 41% av männen. Bland kvinnorna uppger också 28% att de har blivit orättvis behandlad i samband med kontakt hos socialtjänsten. Men också de kvinnor som upplever att de blivit kränkta eller orättvist behandlad av sin familj är relativt högt 22%.

För männen är det förutom kontakt med annan enskild person främst i samband med restaurang/bar/pub- eller diskoteksbesök som flest angett som orsak 21% och därefter följer arbetsföremedlingen med 17%.

Gällande de elever som studerar vid Härnösands Gymnasium uppger 38% av tjejerna och 31% av killarna att upplevt att de har blivit kränkta eller orättvist behandlade det senaste halvåret. Andelen av de elever som upplevt detta fler än en gång är betydligt färre än den äldre gruppen 19 – 25 år. 4% av tjejerna och 8% av killarna upplever att detta har hänt mer än en gång. Vanligaste orsaken till detta uppger eleverna att det är i kontakt med skolans personal, 36% av tjejerna och 42% av killarna. Tjejerna uppger dessutom

7. ARBETE

På frågan om sommarbete har 24% av tjejerna och 27% av killarna på högstadiet svarat att de hade sommarjobbat sommaren 2006. Det vanligaste sättet att få ett jobb sommartid var genom någon i den egna familjen där 31% av tjejerna och 43% av killarna hade fått jobb på det sättet. För tjejerna var det mer vanligt bland tjejerna än bland killarna att de hade fått sitt sommarjobb via kommunen 27% mot killarnas 15%.

Bland eleverna på gymnasiet hade 70% av tjejerna och 65% av killarna haft sommarjobb under sommaren 2006. Bland tjejerna var det lika många som uppgav att de hade fått sitt sommarjobb genom någon i den egna familjen som genom kommunen, 23%. Bland killarna var det vanligast genom någon i den egna familjen 30% därefter genom kommunen 21%.

När det gäller intresset för att starta ett eget företag så skulle 56% av tjejerna och 62% av killarna på gymnasiet kunna tänka sig att starta ett eget företag. Ca. en tredjedel av ungdomarna på gymnasiet uppgav att deras föräldrar hade eget företag.

I årskurs 7 – 9 uppger 46% av tjejerna och 52% av killarna att de skulle kunna tänka sig starta ett eget företag i framtiden. 23% av föräldrarna till ungdomarna i årskurs 7 – 9 hade själva ett eget företag.

I årskurs 7 – 9 jobbar 13% av tjejerna och 17% av pojkarna extra någon gång. Bland de tjejer som uppgett att de jobbar så jobbar 46% av dessa minst en gång i veckan, motsvarande siffra för pojkarna är 40%.

På gymnasiet jobbar 40% av tjejerna extra mot 23% av killarna. 18% av tjejerna på gymnasiet hade sökt extra jobb utan att lyckas motsvarande siffra för killarna var 26%.

I gruppen 19 – 25 år uppger 7% av både män och kvinnor att de jobbar heltid och 4% av kvinnorna jobbar deltid och av männen som jobbar deltid, så är det 2%. Det vanligaste svarsalternativet för männen 19 – 25 år när det gäller nuvarande sysselsättning uppger 58% av dessa att de är arbetslösa mot kvinnornas 30%. Den vanligaste sysselsättningen för kvinnorna i den åldersgruppen är studier vid folkhögskola, 52%.

För att klara sin ekonomi uppger 67% av männen att de ofta eller ibland får ekonomiskt stöd från sina föräldrar. Motsvarande siffra för kvinnorna är 61%. Övriga bidrag är främst från A-kassa, aktivitetsstöd, studiebidrag och socialbidrag.

I åldergruppen 19 – 25 år uppger de flesta att de fått sina jobb genom folk de känner. Det näst vanligaste är genom att både när det gäller män som kvinnor att det kontaktade arbetsplatsen själva.

När det gäller gruppen män uppger ingen att de fått sina jobb via Arbetsförmedlingen, för kvinnorna har 5% fått jobb via Arbetsförmedling.

30% av kvinnorna och 21% av männen uppgav att de hade varit långtidsarbetslösa i mer än 6 månader.

8. FRAMTID

När det gäller hur ungdomarna ser på sin framtid inom Härnösands Kommun uppger 63% av männen och 73% av kvinnorna i åldern 19 – 25 år att de tror att de kommer att flytta från Härnösand. Dessa siffror är lika med hur eleverna på Härnösands Gymnasium tror att de kommer att göra i framtiden. I åldersgruppen på högstadiet tror 58% av tjejerna att de kommer att flytta, motsvarande siffra för killarna är 45%.

Anledningen till att man kommer att flytta från Härnösand är för samtliga grupper tillsammans att det i första hand är jobb, studier eller lusten att prova något nytt, som gör att de tror att de flyttar.

I årskurs 7 – 9 uppger såväl tjejerna som killarna till 28% att det i första hand är jobb som de tror skulle kunna få dem att flytta. Även när det gäller studier så uppger 38% av tjejerna och 27% av killarna att det är en orsak till att de tror sig flytta från Härnösand. Bland tjejerna tror dessutom 45% att det är för att de vill prova något annat mot 21% av killarna.

I årskurs 1 – 3 tror 36% av tjejerna och 46% av killarna att det är jobb som kommer att få dem att flytta från Härnösand. När det gäller studier så uppger något fler tjejer 38% än killar 27% att det är en orsak till att de flyttar. Även här finns en övervikt bland tjejerna 46% mot 24% bland killarna, att de vill prova på något nytt.

I åldersgruppen 19- 25 år tror 65% av kvinnorna och 55% av männen att de kommer att flytta från kommunen på grund av jobb. Siffran för studier är 42% bland kvinnorna och 34% bland männen. När det gäller lusten att prova något nytt har den siffran sjunkit till 24% bland kvinnorna men ligger på en ungefärlig lika nivå mellan männen 25% som killarna i de två andra undersökningsgrupperna.

På frågan om du tror att du kommer att flytta, vad tror du skulle kunna få dig att flytta tillbaka är det framförallt närheten till släkt och vänner, jobb, flick-/pojkvän eller kompisar och bättre miljö för mina barn att växa upp i som fått det flesta svaren.

Om du tror att du kommer att flytta, vad tror du kommer att få dig att flytta tillbaka						
	Årskurs 7-9		Årskurs 1-3		19 - 25 år	
Svar i %	Tjej	Kille	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Jobb	13	19	21	31	37	50
Närheten till släkt och vänner	46	26	45	21	28	20
Bättre miljö för mina barn att växa upp i	15	10	23	14	21	12
Flick-/pojkvän eller kompisar	21	21	20	25	18	20

På frågan som ställs till åldersgruppen 19 – 25 år om man hade alla möjligheter vad skulle du då helst vilja göra svarar 23% av kvinnorna och 35% av männen att de skulle vilja jobba här i kommunen eller i en kommun i närheten. 23% av kvinnorna och 25% av männen skulle vilja åka ut och resa samt att 19% av kvinnorna och 11% av männen skulle välja att studera på högskola eller universitet i Sverige.

Bland de elever som går på Härnösands Gymnasium tror 26% av tjejerna och 23% av killarna att de kommer börja studera på högskola eller universitet direkt efter gymnasiet. Såväl 19% av tjejerna som killarna tror att de kommer att börja jobba efter avslutade gymnasiestudier inom Härnösands kommun. 11% av tjejerna och 10% av killarna tror att de ska jobba någon annanstans i Sverige. På svarsalternativet att bo kvar hemma och bara ta det lugnt är det något fler killar som svara att det tror att det blir så, 13% mot tjejerna 8%. Det är också något fler killar 11% som inte vet vad de tror de kommer att göra efter gymnasiet 11% mot tjejerna 8%.

Om man hade alla möjligheter, vad skulle man då helst av allt vilja göra efter avslutade gymnasiestudier har en större spridning på svarsalternativen än vad man tror att man kommer att göra.

20% av tjejerna och 21% av killarna vill helst av allt börja studera vid högskola eller universitet i Sverige. Många har också en önskan om utomlandsstudier, framförallt tjejerna 16% mot 8% av killarna. Jobba i den egna kommunen önskar 12% av killarna och 8% av tjejerna och det är också något fler killar 13% än tjejer 12% som önskar att få jobba utomlands. När det gäller möjligheten till att kunna åka ut och resa så önskar 20% av tjejerna och 14% killarna detta. Däremot är det ett stort glapp mellan tjejer, 3% och killar 10% som helst av allt önskar att bara bo kvar hemma och ta det lugnt.

SAMMANFATTANDE KOMMENTARER

Fritid

Fritiden för en ung människa är en viktig tid och det ställs också krav på den fritid som kommunen kan erbjuda. För att få en bättre uppfattning kring vad som uppfattas som en kvalitativt bra fritid bör kommunen ha ett ansvar att regelbundet lyssna in från de unga i kommunen vad de anser själva vara ett fritidsutbud som tillfredsställer deras behov.

Den övervägande gruppen av ungdomarna i Härnösands kommun på högstadiet och gymnasiet anser att de har lagom med fritid. Fler på gymnasiet upplever att de får lite fritid i förhållande till de som svarat på högstadiet. När det gäller hur man uppfattar fritidsutbudet är de flesta ganska nöjda med vad kommunen erbjuder på fritiden men antalet som är missnöjda är något fler i Härnösand än riksgenomsnittet.

I Härnösands kommun har det skett en stor minskning i medlemsantalet till de föreningar som erhåller bidrag för sin barn- och ungdomsverksamhet. Under perioden 2003 till 2006 har antalet föreningsanslutna barn och ungdomar minskat med 20%. 2003 var det 5761 barn och ungdomar som var föreningsanslutna, 2006 var siffran nere på 4588. Dessutom har det också skett en förändring mellan 2005 och 2006 då ett färre antal aktiviteter har minskat för tjejerna från 46% av det totala antalet aktiviteter 2005, till 40% 2006. Denna förändring går bara att följa under 2005 och 2006 på grund av redovisningsformen. Men anledning av detta så är det av stor vikt att kommunen ställer sig tre frågor, varför minskar antalet medlemmar i traditionella föreningar, varför minskar aktiviteter för tjejerna och finns det andra organisationer av mer lös karaktär som fångar upp de unga i kommunen.

Det vanligaste som ungdomarna gör på sin fritid i Härnösand är att umgås med sina kompisar och att surfa/chatta på Internet. Även gruppen av ungdomar som idrottar är stort och på högstadiet är det dessutom något fler som idrottar än riksgenomsnittet men på gymnasiet har den siffran sjunkit till något under riksgenomsnittet i övriga kommuners LUPP-undersökning. Det är också fler ungdomar som väljer bort idrottandet i föreningsregi på gymnasiet i förhållande till högstadiet.

Det som ungdomarna i Härnösand saknar är fler öppna mötesplatser, bättre shopping

Skola

För att lyckas i skolan är det viktigt att skolan kan erbjuda en kvalitativ bra utbildning men det är också viktigt att skolan kan erbjuda trygghet i skolmiljön och att man som varje enskild individ upplever att man blir respekterad. I LUPP-enkäten har man tagit fasta på elevernas uppfattning om sin skolmiljö och på vilket sätt man upplever elevinflytande. Gällande kvaliteten på undervisning så följs detta upp via Barn- och Skolförvaltningen och Skolverket.

En förutsättning för att ungdomarna ska trivas i sin skola är hur de upplever trivseln och stämningen på skolan eftersom det också anger känslan av skolans arbetsmiljö. På högstadiet anser 66% av eleverna att det är bra stämning på skolan vilket är några procent lägre än övriga kommuner. Det finns dessutom skillnader mellan högstadieskolorna inom kommunen från 55% till 83%. På gymnasiet har den siffran ökat till 86% vilket också är något bättre än bland övriga kommuner som deltog i LUPP-enkäten 2006. Att man som elev upplever att man blir respekterad är en av flera viktiga förutsättningar för ett lyckat skolresultat och då är det noterbart att många elever, 57%, upplever att skolan inte agerar om en lärare kränker en elev eller att 30% av eleverna på högstadiet anser att mobbning är ett problem på deras skola. Där finns också stora skillnader mellan kommunens högstadieskolor, med en differens mellan 14% till 44%. En viktig fråga för kommunen måste vara att ta reda på varför det finns så stora skillnader mellan högstadieskolorna i kommunen när det gäller hur eleverna uppfattar problematiken kring mobbning och att även skolorna hanterar det olika när en lärare kränker en elev.

En annan viktig fråga är på vilket sätt eleven upplever att de kan påverka sin skolsituation, både när det gäller hur undervisningen bedrivs och den kunskap som eleven skall tillägna sig eller den egna arbetsmiljön. En av elevens påverkans möjligheter är genom skolornas elevråd. Även där finns stora skillnader mellan hur eleverna på högstadieskolorna upplever att elevrådet tas på allvar, skillnaden ligger mellan 36% och 76%. Det finns inga större

skillnader mellan skolorna i kommunen och övriga skolor i landet som deltog i undersökningen när det gäller antalet elever som vill vara med och påverka. Däremot finns det skillnader mellan hur mycket eleven vill vara med och påverka och hur mycket de upplever att de får vara med och påverka dels mellan Härnösand och övriga kommuner samt även mellan högstadieskolorna inom kommunen. Framförallt är skillnaderna stora i frågorna som berör vad man får lära sig och vilket sätt man ska arbeta, där eleverna på de olika högstadieskolorna har en stor spännvidd mellan vad de anser att de vill och hur de upplever att de får vara med och bestämma om. Däremot är det generellt mellan alla skolor och landet i övrigt att eleverna upplever att man inte kan påverka schema och skolmat.

När det gäller Härnösands Gymnasium så är inte skillnaden stor mellan kommunen och övriga gymnasieskolor, däremot upplever eleverna på gymnasiet att de inte i samma utsträckning som eleverna på högstadiet kan påverka sin skolsituation.

Eftersom elevinflytandefrågan är en viktig fråga för skolan idag så bör kommunen se över varför det finns stora skillnader mellan kommunens skolor både när det gäller elevrådets arbete men också hur varje enskild elev upplever att de själva kan vara med och påverka sin egen skolsituation. Men man bör också ställa sig frågan om varför gymnasiets elever upplever att de i mindre omfattning än högstadieeleverna upplever att de kan vara med och påverka sin utbildningssituation.

Politik, samhälle och inflytande.

I den proposition som regeringen tog 2004⁶ kring ungdomspolitiken ansåg man att ungdomarna i Sverige skulle ha verklig tillgång till välfärd och makt och att ungdomars möjlighet till att inflytande och representation var viktig för att detta skulle kunna uppnås. Denna proposition skulle också ligga till grund för kommunernas ungdomspolitik och utgöra ett komplement till barnkonventionens artikel 12. Härnösands kommun tag 1997 beslut om att denna artikel skulle ligga till grund i frågor som på olika sätt berör gruppen av barn och ungdomar som finns inom kommunen. I denna artikel har barn rätt att i dessa kommunala frågor uttrycka sina åsikter och att det är en skyldighet

---

⁶ Regeringens proposition 2004/05:2

från kommunen att involvera kommunens barn och ungdomar i alla frågor som berör dem. Det betyder också att barn och ungdomar skall ha möjlighet att delta i samhällsplaneringen på olika sätt. Men när det gäller de ungas egen lust att delta i frågor som berör kommunen så är det i Härnösands kommun få ungdomar som är intresserade av att engagera sig i kommunala frågor. I jämförelse med övriga kommuner är det dessutom en stor skillnad då fler unga i andra kommuner är intresserad av att delta i frågor som berör den egna kommunen. På högstadiet var det bara 21% av eleverna som ville vara med och påverka i frågor som berör den egna kommunen, motsvarande siffra för övriga landet är 39%. Även på gymnasiet är det stor skillnad mellan Härnösand och landet i övrigt där enbart 25% av ungdomarna på Härnösands Gymnasium ville vara med och påverka i kommunala frågor mot 41% i övriga landet. En viktig fråga att ställa sig för de beslutande politikerna är varför dessa skillnader är så stora mellan Härnösands kommun och landet i övrigt. Som främsta orsak till varför man inte var intresserad av vara med att påverka uppgav ungdomarna i Härnösand att de inte var tillräckligt intresserade, men att det även handlade om att man inte ansåg att man hade tillräckliga kunskaper eller att politikerna i beslutande position ändå inte lyssnar på de ungas åsikter.

Trots att få ungdomar vill vara med och påverka i frågor som rör den egna kommunen så tycker de flesta ungdomarna att det är viktigt att politiker och ungdomar träffas för att diskutera. Däremot anger få att de själva skulle vilja vara med i dessa möten och diskussioner. En viktig frågeställning för kommunens politiker måste vara hur dessa möten skall ske och hur det ska kunna vara möjligt att skapa reella forum där ungdomarnas åsikter tas till vara och att man också som politiker funderar hur mycket makt man är beredd att dela med sig och på vilket sätt detta ska ske.

När det gäller intresset för politik så är intresset för politiska frågor litet i förhållande till samhällsfrågor där intresset är större. Detta är inte specifikt för Härnösand utan detta är lika för samtliga kommuner som deltog i LUPP 2006. Även intresset för att vara medlem i en politisk organisation eller förening är lågt bland kommunens ungdomar, då enbart 2% uppger att de är aktiva medlemmar i någon form av politiskt parti.

När det gäller vilka frågor som de unga själva skulle satsa på om de skulle sitta som politiker så var det framförallt att skapa arbeten för unga, sjukvård, skola och arbete mot kriminalitet. För tjejerna på högstadiet var lika lön för lika arbete en mycket viktig fråga.

Trygghet

Att alltid få känna sig trygg måste vara en självklarhet och rättighet för alla innevånare i en kommun och detta måste även gälla för kommunens ungdomar. I undersökningen syns det tydligt att det finns en skillnad ur ett genusperspektiv speciellt när det gäller hur man upplever som tjej eller kille hur det är att vistas i offentliga miljöer. Bland gruppen tjejer är det betydligt färre som alltid känner sig trygg på diskotek, utomhus i bostadsområdet på kvällen, på allmän plats ute på stan och i buss eller liknade i förhållande till killarna. Däremot är de flesta, såväl som tjejerna som killarna trygga i sitt bostadsområde på dagen, till och från skolan, klassrummet och i hemmet. När det gäller att ha blivit utsatt för brott så uppger fler tjejer än killar att de har blivit bestulna och att de också i något större utsträckning har blivit hotade. När det gäller gruppen av unga som uppger att de har blivit misshandlade finns det ingen nämnvärd skillnad mellan killar och tjejer eller mellan högstadiet och gymnasiet utan det är runt 4% som uppger att de blivit utsatt för misshandel det senaste halvåret.

När det gäller att alltid kunna uppleva att man tryggt kan vistas i alla miljöer är en viktig fråga för kommunen och att det ska vara en lika stor rättighet för tjejer att uppleva detta som för killar. Det är av stor betydelse att ett långsiktigt målarbete sker i kommunen kring dessa frågor och att BRÅ tillsammans med polisen har möjlighet att tillsammans med ungdomarna diskutera denna fråga.

På högstadiet uppger 14% av tjejerna och 12% av killarna att de har blivit mobbade och att denna mobbning i huvudsak sker i skolmiljö och att den mesta av mobbningen dessutom sker på rasterna. En vanlig mobbning situation för tjejerna på högstadiet är också via sms, telefonsamtal, e-post eller hemsida. När det gäller mobbning på gymnasiet är det 8% av tjejerna och 6% av killarna som uppger att de mobbats under det senaste halvåret.

Hälsa

Flertalet av de ungdomar som svarat på enkäten i Härnösand har angett att de upplever sin hälsa som mycket eller ganska bra. När det gäller skillnaden mellan högstadiet och gymnasiet uppger något fler elever på gymnasiet att de mår dåligt eller mycket dåligt. Framförallt är det 8% av killarna som uppger att de upplever sin hälsa som dålig eller mycket dålig. Motsvarande siffra för tjejerna på gymnasiet är 5%. I den grupp av killar som uppgett att de mår dåligt så använder också 65% av killarna i den gruppen alkohol regelbundet, varje vecka/dagligen. I gruppen av tjejer på gymnasiet som uppger att de mår dåligt så nyttjar 75% av dessa regelbundet alkohol. I båda grupperna kan man se att ett dåligt mående också är förknippat med ett regelbundet alkoholintag.

När det gäller sin hälsa uppger 70% av tjejerna att de är trötta under dagen och dessutom så upplever en större grupp tjejer på gymnasiet att de känner sig stressade varje dag till flera gånger i veckan. Generellt så uppger fler tjejer än killar både på högstadiet och gymnasiet, att de har olika hälsobesvär.

När det gäller att träna regelbundet så är siffran mellan högstadiet och gymnasiet bland killarna relativt konstant medan det bland tjejerna blir det en markant förändring i och med att man börjar gymnasiet med en minskning på 15% när det gäller att regelbundet motionera.

En viktig fråga att ställa sig, är varför det framförallt är tjejerna som uppvisar mer problem med hälsa än vad killarna och vad kan det få för konsekvenser på längre sikt. En annan viktig fråga är varför unga tjejer i högre grad än killar upphör att motionera regelbundet ju äldre de blir. Dessutom vilka insatser gör man i ett elevhälsoperspektiv för att ta hand om den grupp ungdomar som uppger att de mår dåligt eller mycket dåligt och där dessutom alkoholkonsumtionen är mer regelbunden än bland övriga elever på gymnasiet.

När det gäller alkoholkonsumtionen bland ungdomarna i Härnösand så sker det en markant ökning när man börjar på gymnasiet. På högstadiet nyttjar ca. 5% regelbundet alkohol, en gång i veckan till dagligen, medan siffran på gymnasiet uppgår till 24%. Det vanligaste sättet att få tag på alkohol är via kompisar eller annan vuxen.

Även när det gäller rökning så sker en ökning på gymnasiet där 12% av eleverna röker.

När det gäller nyttjandet av narkotika ligger Härnösands siffror fullt jämförbara med övriga kommuner som deltog i LUPP 2006 utom i gruppen killar på gymnasiet där 10% av killarna uppger att det nyttjat annan narkotika än hasch och marijuana till skillnad mot övriga kommuner där motsvarande grupp killar är 6%.

Arbete och framtid

På frågan om man tror att man kommer att flytta från Härnösands kommun så tror ca 70% på gymnasiet och ca 50% på högstadiet på att de kommer att flytta. Det är något fler tjejer i båda grupperna som tror att de kommer att flytta. Anledningen till att man tror att man ska flytta är i första hand studier, jobb eller lusten att prova på något annat. När det gäller vad som kan få ungdomarna att flytta tillbaka till Härnösand så är det framförallt relationsrelaterade anledningar till att man tror att man en dag kommer att flytta tillbaka, som närheten till släkt och vänner, flick-/pojkvän och kompisar. Men även möjligheten till jobb har betydelse för att man en dag skulle vilja komma tillbaka till Härnösand.

På frågan om vad man helst vill göra efter att man slutat gymnasiet så önskar 20% att de kommer in på högskola eller universitet. Även en något större grupp 17% skulle helst av allt vilja ut och resa. Därefter finns önskemål om att studera eller jobba utomlands, vilket fler tjejer önskar eller att få jobb i den egna kommunen som något fler killar önskar.

På frågan vilken högsta utbildning man planerar, så uppger hälften av ungdomarna på gymnasiet att de kommer att studera på högskola eller universitet. Något färre tjejer i Härnösand än landet i övrigt planerar högre studier och något fler elever både tjejer och killar än i övriga landet planerar att gå en yrkesinriktad utbildning efter gymnasiet. Även när det gäller de elever som går på högstadiet är det något högre procent av ungdomar som planerar för en yrkesutbildning efter gymnasiet är i landet i övrigt och något färre procent på högstadiet i Härnösand som planerar studier på högskola och universitet än i övriga landet.

När det gäller hur man ser på sin framtid så är de flesta i överlag positiva till sin framtid med marginella skillnader mellan Härnösands kommun och landet i övrigt.

Referenser:

Carlberg, A. (2007) *Generationsklyftan hotar demokratin*, Stockholm: Hjalmarsson & Högberg Bokförlag.

Ungdomsstyrelsen (1998) *Fritid i skilda världar* Ungdomsstyrelsen utredningar 11. Stockholm: Ungdomsstyrelsen

Ungdomsstyrelsen (2003) *De kallar oss unga* Ungdomsstyrelsen 2003:1. Stockholm: Ungdomsstyrelsen

Ungdomsstyrelsen (2005) *Arenor för alla* Ungdomsstyrelsen 2005:1 Stockholm: Ungdomsstyrelsen

Ungdomsstyrelsen (2005) *Unga och föreningsidrotten* Ungdomsstyrelsen 2005:9. Stockholm: Ungdomsstyrelsen

Ungdomsstyrelsen (2005) *Fokus 05, En analys av ungas etablering och egen försörjning* Ungdomsstyrelsen 2005:10. Stockholm: Ungdomsstyrelsen

Ungdomsstyrelsen (2006) *Fokus 06, En analys av ungas kultur och fritid*, Ungdomsstyrelsen 2006:4. Stockholm: Ungdomsstyrelsen

Öppna svar årskurs 7 – 9

Bilaga 1.

Tycker du att det saknas fritidsmöjligheter, i så fall vilka?

Affärer
Allmän fotbollsplan ganska centralt
Arkadhall
Asfalterad skolgård så man kan spela bandy
Att bion ska förbättras.
Att det skulle finnas speciella skolor för idrott, musik, dans m.m.
Att kunna vara mer med kompisar
Att rida, Vara med kompisar (Närmare) Träna
Att skaffa en galleria
Basketlag för nybörjare
Biljard - pingishall Äventyrsbad
Boda Borg eller liknande Fler klädbutiker Bättre badhus, typ Paradisbadet.
Bodaborg Paradisbadet
Borde finnas mer att göra i Viksjö.
Bordtennis
Bowlinghall Spelhall
Brottning, karate Gym Någon annan sport
Bussar till Birsta köpcenter
Bygg om badhuset, fräscha upp. Ett internet café. Ett hus som har Lan en gång i veckan.
Bättre aktiviteter på Kåken, Billigare inträde på Technicus Billigare bio
bättre badhus
Bättre badhus
Bättre badhus!!!
bättre bandyanläggning
Bättre bandyplan samt förbättra skolgården!!!
Bättre centrum med mer shoppingmöjligheter och utomhusbad
Bättre fotbollsplan
Bättre fotbollsplan, Äventyrsbana (utomhus), Flera slalombackar
Bättre fotbollsplaner -konstgräs. Bättre badhus med roligare saker.
bättre fotbollsplaner
bättre fotbollsplaner, konstgräsplan
Bättre skidbacke, Laserhall, Crossbana
Bättre åkning på Vårdkassen (Alpint) En park (hopp och rails) på Vårdkassen
Café för ungdomar, Galleria, Allt borde vara i samma hus!
Cross - bana
Crossbana
Crossbana Crossbana Crossbana
crossbana, fritishus
Cykelbanor, ramper osv. Större slombacke GoKart
Cykellokal ramper osv.
Cykelpark Konstgräsplan Större backe i Vårdkassen
Cykelställen Ramper inte bara en vanlig ramp Cykelbanor
Dansa
Dansgrupp Brottningsklubb Shopping
Danskurs
datacafé
Datacafé Diskotek
Det borde finnas discotek för ungdomar!!!
Det borde satsas mer på hockey för tjejer
Det borde vara mer rock/music-kvällar arrangerade
Det finns inget spec. bra ställe att vata på Finns för lite nattklubbar
Det finns inte så många uteställen för ungdomar att vara på.
Det går inte att köpa TVspel någonstans
Det saknas fritidsmöjligheter men jag kommer inte på nåt just nu...
Det saknas fritidsmöjligheter, men jag kommer inte på några nu.
Det skulle vara kul med en "gård"
Det skulle vara roligt om ex. klättring fanns Ett roligt badhus med olika aktiviteter
Det är för svårt att få tag på knark. Det borde vara lättare. Gör det lättare!!!
Disco Crossbana
Discon från 8:an till årskurs 2 på gymnasiet. Fler stadsfester. Fler tider i hallar till att träna.
Discotek
Där man kan spela musik
En bandyplan som det finns is på i oktober, konstgjord fotbollsplan, konserer
En bättre simhall och en STOR spelhall!!!
en inomhusplan med konstgräs
En klätteranläggning
en konstgräsplan, ett äventyrsbad, godisaffär
En laserhall Boda Borg - Ett äventyrshus likt det Ett utomhusbad likt paradiset och det i Budapest - Ungern
En Laserhall En Paintballbana För lite klädesaffärer med dyra märken
En Laserhall för ungdomar, Ett kafe för Ungdomar, En lokal man kan hyra bara för ungdomar
En lokal som man kan repa, musiklokal. Ett bättre ungdomsställe som går in gratis på.
En minigolfbana till
En RIKTIG fotbollsarena! Större hockeyplan!/Bättre läktare! En till "Öbacka sportcenter"!

En spelhall En festlokal för barn mellan 13 - 16 år varje helg.
 En Spelhall Mer fotbollspaner Internetcafé
 En STOR Arcadhall
 En stor skatepark
 En till dressyrtränare Större badhus Större ridhus
 En till inomhussporthall
 En ungdomsgård Bussar till stan på helgerna
 En uteplan i fröland - ishockey på vintern och fotboll på sommaren. Öppet på kåken på måndagar. Större förråd på högslätten!
 Ett basketboll lag här i härnösand Ett amerikanskt fotbollslag i Härnösand Ett baseboll lag i Härnösand
 Ett basketlag i Härnösand, Baseball lag
 Ett bra ställe att dansa och se konserter på, Ett slags forum för filmintresserade UNGDOMAR
 Ett diskotek Ett nytt varuhus med klädaffärer i En ny modern lokal som man kan få hyra, med tillgång till stereo och soffor osv.
 Ett tivoli
 Ett zoo (djurpark) Paradisbad Mer köpcenter (eller butiker)
 Ett Äventyrsbad! Ett ungdomshus med möjligheter att spela instrument!
 Ex olika bollsporter för tjejer där jag bor. Mer och bättre replokaler Nån gård som man kan göra lite allt möjligt.tex. fritidsaktiviteter
 Ferre
 fiske, bandy
 Fler affärer
 Fler alternativ på biofilmer
 FLER ANORDNADE FESTER
 Fler filmer till bion
 Fler innebandyhallar
 fler klädaffärer bättre fotbollspaner fler ungdomsgårdar
 Fler ridskolor i Härnösand och mer pengar till dem
 Fler sporter Fler affärer/butiker
 Fler stora hallar (sporthallar)
 Fler uterinkar, laserhall, större badhus
 flera discon från 8an till 2an på gymnasiet flera stadsfester, flera artister som kommer hit flera tider till att träna
 Flera idrottshallar Lan cafén
 flera klädaffärer flera idrottsplatser flera ungdomsgårdar
 Flera olika kampsporter att välja på. Bättre skidbackar.
 Fotboll köra = skoter/cross/moppe/bil/ traktor/TV/Dator/fiska
 Fotbollspan för allmänheten
 Fotbollspan med konstgräs och eluppvärmd Bättre frysning på Högslätten Bättre godiskiosker
 Fotbollspan med konstgräs och eluppvärmning Bättre vaktmästare till BIK plan
 Fritidsgård som ligger i centrum Ungdomsaktiviteter som ligger centralt
 Fritidsgård (finns endast 1 den suger Disco Mer stadsfestivaler
 Fritidsgård Disco MERA ÅT FOLKET
 Fritidsgård på hålletorp Mer hopp i slalombacken internet café
 fritidsgård, discon
 För få sporthallar
 För lite nattklubbar
 För mycket skola!!!
 Förbättra bion!!!
 Galleria
 Galleria. Tunnelbanor. Ett badhus för tjejer "only". Som har sjal och som inte kan simma på grund av att det finns killar i badhuset... Jag älskar att simma men jag kan inte på grund av att det inte finns badhus för tjejer.
 Gatufest Konserter (inte bara jazzskit) Nattklubb
 Gatufester med ROCK musik (INTE Darin) Konserter där de lite större bande kan spela. Musikaffärer
 Go - kart bana med fritt inträde Laserhall Spelhall
 Gocartbana i Härnösand Kross/fyrhjuling i Härnösand
 Gocartbana Äventyrsbad
 Gocartbana Paradisbad Stort köpcentrum
 Gymnastik
 Gymnastik Bandy Dans
 Gymnastik Boxning Bandy
 Gå på små fester Gå på Bio ofta Röra moppe!
 Halltider där man kan få bra träningstider, utöka ridskolan
 Hinna med...
 Hockey Hockey Hockey
 Inget
 innebandy bada för liten biograf
 Innebandy för 91:or
 innebandy, affärer, badhus
 Innebandyklubbar eller liknande
 Innebandylag för tjejer födda-91
 Innebandylag idrottshall ny simhall
 inomhus fotbollspan
 Inomhusfotbollspan mera affärer
 inomhusplan med konstgräs
 Internet café
 Jag tycker att de ska öppna bondsjöbadet igen, LASERHALLEN, att man ska flexa på skoltid, ungdomshus
 Jag tycker det borde finnas mer dansställen... Mer klädaffärer... Vill ha tillbaka Frasses...
 Judo Flera slalombackar!!!
 Judohall. Det är jobbigt att åka till S-vall. Fler tennisutb. ungdomar som blir tennistränare. En till fritidsgård, Kåken är långt bort från stan.

Kampsport (kendo) Motorsport Lagsport
 Kanske ett skateboardhus till ungdomar...
 Kastfiskeläger Hopprep gratis givetvis
 klubbar, affärer, toaletter
 klädaffärer, ett ställe där ungdomar kan träffas, fritisgård, idrottsställen
 klädaffärer, innebad
 KLÄTTERVÄGG, Fler ställen för ungdomar
 Kompisar, slappa, ute
 Konsert- (musik)- lokaler
 konserter, fler ställen där ungdomar kan vara
 konstgräs
 konstgräs, inomhushallar
 konstgräs. mer sporthallar. ,er fotbollsplaner.
 Konstgräsfotbollsplan
 Konstgräsfotbollsplan Fler gymnasikhallar
 konstgräsfotbollsplan med värme på vintern
 konstgräshall (inne) konstgräs fotbollsplaner(ute) bättre aktiviteter på stränderna
 Konstgräsplan
 Konstgräsplan Fler gymnasikhallar
 Konstgräsplan Fler större hallar (inomhus)
 Konstgräsplan i Härnösand
 konstgräsplaner ut (fotboll) konstgräsplaner inne(fotboll) äventyrsbad
 konstgräsplaner äventyrsbad klädaffärer
 konstgräsplaner!
 konstgräsplaner, inomhushallar
 Kvällsaktiviteter
 Köra cross
 lancafé
 Lasehall Go-cartcenter Shoppinghus
 laserhall
 Laserhall
 Laserhall Go-kart Ett stort shoppinghus
 laserhall Gocart shoppinghus, Ikea
 laserhall i Härnösand Äventyrsbad
 Laserhall Paradisbad Längre raster
 laserhall ungdomsdisco t ex bounce mer affärer i stan
 Laserhall ungdomspartaj mer affärer
 laserhall, bättre badhus
 Laserhall, Gokart, Boda borg
 Lazerhall, Soft Air Gun Bana, Bazoka Range
 Le parkoar
 Lekparker
 luger
 Mangaskola, Japanska kurser
 Mer affärer Bättre badhus Laserhall
 Mer affärer Gör staden roligare! Det Måste finnas mer aktiviteter i HÄRNÖSAND!!!
 Mer affärer i Härnösand (klädaffärer), Ett stort första klassigt roligt äventyrsbad, Mer ungdomsställen
 Mer affärer tivoli större badhus
 Mer affärer!!!
 Mer arrangerade spelningar (inte kåken i h-sand!). Ett UNGDOMScafé!
 Mer bussar till smitingen så att man kan vara där längre
 Mer fester Mer fotbollsplaner som man kan spela på året om
 Mer hockey tider!
 Mer hockey, Mer roliga saker i stan, Mer billiga datorer
 mer klädaffärer
 Mer klädaffärer
 Mer klädaffärer för unga kvinnor
 Mer klädaffärer!!!
 Mer klädaffärer, Roligare Badhus och ÖPPNA Bondsjöbadet!!!
 Mer klädaffärer, Större spelhall, nöjesfält Det borde finnas mer att göra
 Mer Klädaffärer. Nöjesfält!!! Bättre badhus.
 Mer musikställen, konserter
 Mer nybörjarkurser i sporter.
 Mer Replokaler, Mer discon - som Insparken, Mer evenemang, lokalband som spelar osv.
 Mer slalombackar Paradisbad Tivoli
 Mer sporthallar och konstgräsplan, gocart, laserhall
 Mer Stadsfester! Mer Nöjesfält!!!
 Mera aktiviteter som spelningar osv... Gör något roligt i stan så att barn inte går ut och super!
 Moské
 Musik/kultur arrangemang, mer marknader och nöjesfält
 Musikgård En till ungdomagård (kåken) Simhopp
 Musikgård Ungdomsgård Crossbana
 Musikkлубb, bandybana, Skateboardbana
 Natliv Chigong Konstgräsplan
 Någonstans där "lite större" ungdomar kan träffas och fika m.m. INTE kåken = små fjortisar
 Någonstans för ungdomar att gå ut och träffas på kvällarna, Mer kurser - såsom dans, musik o.s.v på skolan

Något ställe bättre än Käken
 Nöjespark
 painballstadion laserhall gocart bana
 Paintball
 Paradisbad
 Paradisbad En till hockeyhall Cykelbanor, ramper
 Paradisbad och snygga killar
 Paradisbad Spelhall - stor
 Paradisbad Tivoli Mer slalombackar på Vårdkasen.
 Paradisbad Zoo Fler sportaffärer
 pistolskytte
 Pistolskytte
 Platsre i sång på musik och kulturskolan. Shopping
 Pysselverkstad
 På helgerna finns det inte så mycket att göra så antagligen sitter man hemma oftast...
 På te.x. fredagar och lördagar disca varannan helg.
 Replokaler
 Replokaler!
 Replokaler, lektioner m.m
 Rida Kompisar
 Rockringstävling
 Rugbylag i Härnösand
 rytmisk gymnastik. cheerleading
 Sitta vid datorn Gå på stan vara med kompisar
 Skateboardhall
 Skateboardhall Fler replokaler
 Skateboardhall, laserhall, GO KART
 Skateboardhall, Spelhall - STOR
 Skateboardpark
 Skateboardpark inomhus Skateboardpark ute
 Skateboardställe - -
 Skatebordlokal
 Skatehall
 Skatepark Crossbana
 Skatepark Skatepark Skatepark
 Skoter Cross Snowboard
 Skoter Fotboll Snowboard
 Skoterföre Crossföre Bilkörning
 Skridskobana Arcadhall
 Skridskobana med utrustning
 Skulle vilja att det fanns mera affärer
 Softgun Motorcross Handboll
 Sommarsporter (inomhus)
 Sova Sova ordentligt... Sova jättemycket!
 Spela dator Titta på TV Åka slalom
 Spela hockey
 Spela trummor
 Spelhall - större
 Spelhall - större än den som finns
 Spelhall
 Spelhall Skridskobana
 Sporter
 Sporter Fester
 STOR Spelhall
 Styrketräning
 Styrketräning för barn 10 - 14 år.
 Ställen där man kan umgås, spela spel-både data och bräd-
 Större badhus Bättre fritidsgård
 Större idrottshall
 större idrottshall i Ramvik. konstgräs fotbollsplan som Nordichallen i Sundsvall. mer fotbollsplaner.
 större och roligare badhus. konstgräsplan. fler klädaffärer.
 Större ridhus. Mer hästar till ridskolan!!
 Större ungdomsgård
 Syjunta Vandringspokal Hemvärnet
 T ex som att bränna disco fast för större Ett Ikea varuhus Disco som i Sundsvall
 Tennis
 Tennis Pingis Mer ställen att spela biljard på
 tennisplan
 Tennisplan
 Tennisplan Street fotbollsplan
 Till exempel Spegeln?
 Travbana Träningsvägar Stall
 Tunnelbanor som man kan åka till stan med istället för buss - som ex. Stockholm. Badhus för bara tjejer som bär slöja och inte får visa håret
 eller kroppen för killar som man inte är släkt med.
 Tycker att man ska ha egen fantasi om vad man ska göra på fritiden, men sen på kvällen kan ju det finnas något.
 Tycker inte det finns något

Tävla
 umgås med mamma och pappa
 Ungdomsdiscon (som Bounce) Mer affärer
 Ungdomsgård vid Murberget! Träffpunkt för ungdomar förutom kåken.
 Ungdomshus
 Ungdomsställe att vara på.
 utomhusbad som bondsjöbadet. konstgräs till fotbollsplaner. sporthall.
 Vara mer med mina kompisar
 Verkstadskvällar
 äventyrsbad
 Äventyrsbad
 äventyrsbad fotbollsplaner mer sporthallar
 Äventyrsbad Gokartbana eller liknande Inomhus fotbollsplan med konstgräs
 Äventyrsbad Ungdomshus
 äventyrsbad, konstgräshall, laserhall
 äventyrsbad, laserhall
 äventyrsbad, mer slalombackar, en gräsplan för fraanzénskolan eftersom det finns fotbollsklasser
 Äventyrsbad. Mer slalombackar, En gräsplan för Franzénskolan (eftersom det finns fotbollsklasser).

Tycker du att det saknas ställen att vara på för dig och dina kompisar? "fritidsgård" festlokal med band osv.

Allmän fotbollsplan ganska centralt
 Allt
 Arcadhall
 Badhus Discon Fritidsgård
 Bara ut och gå
 billiga cafeèr
 Billiga cafèn
 Billiga cafèn som man kan sitta och looda på
 bio, badhus, innebandyhall för alla som är öppet dygnet runt
 Boda Borg
 Bondsjöbadet Mer klädaffärer, nu måste man ju åka till Sundsvall!
 Bondsjöbadet! Mer Klädaffärer!!!
 Bättre ungdomsgårdar
 Bättre Badhus!!!
 Bättre Basketplan Skatepark
 Bättre datorer på kåken
 bättre fritidshus, pingis osv. Affär i Brunne.
 Bättre ungdomsgård
 Bättre ungdomsgård som inte känns så barnslig...
 bättre ungdomsgård, större verksamhet
 Cafè, Ungdomsgård
 Cafeèr Idrottsplatser Ungdomsgårdar
 Cross - bana Ungdomsgård
 Crossbana
 Crossbana Skatepark
 Cykelpark Downhillbana Någonstans att vara och cykla
 Cykelpark så att man kan cykla
 Dansställen Frasses Maratondanser
 datacafé
 Datacafé Diskotek
 det borde finnas mer fester
 Det MÅSTE finnas mer ställen än kåken!!!
 Det skulle vara OERHÖRT kul med ett Mangacafè
 Disco, mer info I sporthall som man kan göra något för kul skull.
 Disco/Party för ungdomar 14 - 19 år
 Discon Ungdomscafeèr
 Discon Ungdomscaféer
 Discotek
 Discotek eller liknande
 Discotek för ungdomar Billiga cafeèr
 Diskotek
 Diskotek Bättre ungdomsgård
 Där man kan göra nåt... (pingis - biljard)
 Där man kan pyssla Där man kan se på film soffor, i ett samlingsrum
 En bättre fungerande ungdomsgård
 en gympahall
 En inneplan i fotboll med konstgräs
 En lokal för ett forum för filmintresserade UNGDOMAR
 En lång backe med ett fint hopp
 En plats där man kan sjunga och dansa gratis
 En till fritidsgård
 En till möjlighet i Fröland - ungefär som kåken!!!
 En till ungdomsgård

England
 Ett bra ungdomscafe - närliggande
 Ett hus för ungdomar tex fester osv. (14 - 17år)
 ett internetcafe
 Ett riktigt bad med massor av grejor. Ungdomsgård - flera och med mera grejer
 Ett ställe där det finns gratis fika
 Ett till Handlar^n
 Festställen
 Finns ingenting aatt göra
 fler caféer
 Fler caféer för ungdomar
 fler cafén
 Flera ungdomsgårdar för de som bor utanför stan.
 Form av skate/cykelpark
 Fotbollsplan att spela på vintern
 Fotbollsplan basketplan
 Fotbollsplan på vintern
 fri inomhushall
 fri inomhushall för o spela fotboll osv..
 Fritidsaktiviteter
 fritidsgård
 Fritidsgård
 FRITIDSGÅRD
 Fritidsgård affär
 fritidsgårdar
 Fritidsgårdar
 Fritidsgårdar!!!
 Gocartbana Äventyrsbad Elektronik te.x. OnOff
 GoKart Skridskobana
 gym
 Gym eller liknande träningslokal
 gå på stan ensamma när det är mörkt....
 Hockey Hockey Hockey
 Hockeyplan!!!
 hockeyrink i älandsbro, krog för minderåriga, paintball
 Internet café
 Internet café, gaming
 Internetcafé
 Ja, men jag vet inte vad
 Jag bor för långt bort ifrån allt.
 Jag tycker att vi ska få en bättre fritidsgård.
 Jag tycker det borde finnas mer ställen att vara på men kommer inte på några exempel just nu...
 Jag vill ha mer åkmöjligheter på Vårdkasen. Mer snö (snökanoner), hopp och rails
 Jo, men kan inte komma på något!!!
 Judohall
 Kanske gallerior på stan som ex. i Stockholm
 Klubbar, affärer, laserhall
 konstgräsplan
 Konstgräsplan, Laserhall, Paintball
 Kvällskafé
 Kyrkan
 LAN - lokal för PC och Xbox
 Lanlokaler
 laserhall
 Laserhall
 Laserhall Go-cart shoppinghus
 laserhall Go-kart Ett stort shoppinghus
 Laserhallen, bodaborg, Paintball
 Laserhallen, En annan fritidsgård, mer klädfärer för unga kvinnor
 Liknande Kåken, Kåken borde förbättras.
 lokal
 Lunch café Ett bättre badhus
 Mekarställe
 mer affärer på stan
 Mer klädfärer
 Mer ställen för ungdomar att träffas på
 Mer ställen som t ex Technichus och badhuset
 Mera replokaler
 Mera ungdomsgårdar finns ingen bra
 Musikaffärer!
 nattöppet café
 nattöppet mcdonalds Något ställe för ungdomar att vara på
 Nattöppna cafen
 Nej
 NEJ
 Någnstans man kan vara tex. fritidsgård

Någon bra ungdomsgård
 Någonstans man kan gå en fredga/Lördag kväll
 Något riktigt ungdomscafé vore kul, gärna med musiktema.
 Något ställe för ungdomar att gå till på fredags - lördags kvällar
 Något ställe som är bättre än Kåken för där är de så tråkigt.
 Nånstans att vara om kvällarna
 Nåt ställe där man kan vara, bara umgås.
 Nåt ungdomshus närmare där vi bor
 Nått nytt mysigt café Affärer, med moderna kläder
 Nöjespark
 Nöjespark Bana för lekparker
 Om de tar bort skogen så försvinner de bästa ställena att vara på.
 Paarker Småa mini cafeer för ungdomar
 Paradisbad
 Paradisbad Bra stall Bra slalombackar
 Paradisbad Till hockeyhall Cykelställe (typ ramp, bana)
 Park. Inneplats där man kan spela fotboll
 parker
 Parker med fina blommor och fina bord att fika på
 Pensionat Psykhem Sjukhus
 Pubbar
 Pysselverkstad
 Replokaler, Ungdomshus som INTE riktar sig till barn!!!
 Restaurang Pub Bar
 Rolig cykelbana mera affärer
 Rolig cykelbana Mera affärer
 Skate lokaler
 Skate lokaler Internet café
 Skate park
 Skateboardhall
 SKATEBOARDHALL
 Skateboardställe Spelhall Pingis/biljardställe
 Skateboardställen
 Skatehall
 Snowboardbacke
 softarställe
 Spelhall - STOR
 Spelhall
 Spelhall Laserhall
 Spelhall.
 Spelhall/arcadhall
 Spelhus
 Sporthallar
 Sportlokaler Andra lokaler
 Stugor med billigt uthyrningspris Små hus Gård/Ungdomsgård
 Stugor, bilghyonings pois små hus Gård/ ungdomsgård
 Större badhus, mer affärer
 Större idrottshallar
 Större nöjesfält! Men ta inte bort Skoghs nöjesfält
 Större ställe där det är mycket ungdomar.
 Svar på fråga B4: Jag brukar inte få träffa de... Svar på fråga B5: Galleria!!! Något som är nära där dom flesta bor... Ungefär som ett café
 bland dom andra husen...
 Tennis Ungdomscenter Streetfotboll
 tennisplan, laserhall
 TIVOLI - Skoghs och Axels!!! En underbar blandning
 Tivoli
 Trevliga parker
 Träningssal
 TV-spels lokal
 TVspelsbutiker
 Tycker inte det saknas något
 Ungdomagårdar - Flera stycken (En i varje stadsdel?)
 Ungdomscafé 14 - 17 år
 ungdomsgård
 Ungdomsgård
 Ungdomsgård med åldersgräns 18
 Ungdomsgård Musikgård Crossbana
 ungdomsgårdar
 ungdomsgårdar fritidsaktiviteter
 Ungdomsgårdar för lite ungre också
 Ungdomshus
 Ungdomshuset Kåken borde fixas
 Ungdomsställen
 Verkstadskvällar
 vi bor alla utanför stan mina kompisar och jag, saknar caféer en bit utanför stan
 Vi träffas bara i skolan...

äventyrsbad
Äventyrsbad

Vad vill du påverka?

Alkolismen, drogerna
Allmänna fotbollsplaner ganska centralt. Finns i Stockholm, väldigt bra!!!
Allmänt ägande
allt
Allt
Allt från skola till sjukvård!
allt i princip, miljö osv.
Anställa bra lärare.
arbete mot kriminalitet, arbete mot främlingsfientlighet och rasism, bostäder för unga, idrottsanläggningar, arbetsmiljö i skolan, arbete för miljön, gator, vägar, cykelbanor, lika lön, kollektivtrafik, och resten som stod på D3
Arbetsmiljön i skolan... Ställen där ungdommar kan träffas
Arg supporter tycker till: FÖRBÄTTRA BANDYPLANEN!!!
Att alla politiker i Härnösand bara bestämmer en massa skit och inte vet vad de håller på med!!!
Att det blir kul här i stan
Att det ska bli ett bättre samhälle
Att dom ska bygga en innefotbollsplan med konstgräs i hälledal
ATT FRANZËN INTE SKA BLI 4 - 9 SKOLA!!! FRANZËN SKA VARA EN 6 - 9 SKOLA!!!
Att homosexuella ska ha samma tillgångar som heterosexuella i allt!!!
Att skatten ska bli mindre m.m...
Att skolorna ska läggas ned. Bland annat Landgrenskolan. Politikerna har inte varit i skolorna ens och vet inte hur stämningen är i klassrum och korridoren m.m så dom borde komma på studiebesök!
Avsättningen av Moderaterna
Busstrafiken
Bygga laserhall
Bygga ut Öbacka
Bygandet av sporthallar: Varför bygger vi 5 små hallar som inte kan användas till något.
Bättre affärer som el-giganten och siba!!!
Bättre Idrottsanläggningar
Bättre miljö
Bättre Skolmiljö
Bättre skolmiljö. Nästan alla exempel på fråga D3
Bättre äldreomsorg
Det mästa om hur det är eller hur det ser ut.
Det ska inte byggas någon moské i Härnösand.
Det som intresserar mig
Det är väl olika hela tiden. Inget särskilt allvarligt. Varför ta bort alla parkbänkar utomhus under vintern.
Djurens rättigheter!
därför att man vill vara med och bestämma och göra bra saker
Fler affärer osv.
Fler sporthallar
Fotbollsplan med konstgräs och eluppvärmad plan.
fritiden
Frågor som berör mig
För att jag inte tycker de agerar när det gäller alkohol med yngre ungdomar.
Förbjud alla läxor, dem gör mig galen.
Gör en skateboardhall!!!
Göra bättre miljö åt barn och vuxna
Göra nånting för ungdomar så dom slipper vara ute och göra dumma saker.
Har inte tänkt på det...
Hur det ska vara i kommunen med olika saker
I en del gator är det stora hål i vägen. Det är halt när dom inte har sandat
Idrotten och skolan
IDROTTSAKTIVITETER
idrottsaktiviteter. Vi vill ha mer och mer roliga saker i härnösand!!! ex: Laserhall och Paintball
IDROTTSANLÄGGNINGAR
Idrottsanläggningar m.m.
Inte i Härnösand
Jag skulle förbättra saker att göra för ungdomar
Jag skulle vilja göra skolan bättre! Skolmaten och miljön! Jag skulle vilja stoppa nedläggningarna och satsa på rätt saker!!!
Jag skulle vilja påverka kollektivtrafiken, framför allt bussarna. De bara drar in bussarna hela tiden. Skolan -de bara besparar hela tiden.
Snart får man väl inte ens någon penna.
Jag skulle vilja vara med och bestämma hur många dagar det ska finnas en städerska som städar portarna och så...
Jag tycker att ungdomarna ska få rösta inom sin kommun, alltså PÅVERKA.
jag tycker dom påverkar för litet på ungdomar som drickar, alla gör ju typ det nu
jag tycker inte att snuten ska lägga så mycket på trimmade mopeder
Jag vet inte men jag vill ha chansen ibland
Jag vill att alla ska ha samma rättigheter. Att ingen ska bli trackasserad för hur man ser ut
Jag vill att det ska byggas en ny curlinghall i Härnösand
Jag vill att det ska komma mer pengar till olika fritidsorganisationer så att de kan bygga ut sin verksamhet, så att unga känner sig engagerade och vill vara aktiva.
Jag vill att dom ska fixa Torsvik så det blir mer affärer

Jag vill att man ska få köra skoter!
Jag vill att ni ska bygga om Härnösand till en bättre stad med mycket möjligheter det är astråkig det därför folk flyttar härifrån
Jag vill att ungdomar ska få köpa HB = Hembränt.
Jag vill att ungdomar ska få lättare att skaffa bostad/jobb och att bussarna ska gå oftare.
Jag vill ha en skateboardhall!! Och ett ställe man kan LANA på helgerna
Jag vill ha fler affärer här
Jag vill ha sjukhuset tillbaka
Jag vill inte ha hit någon moské.
Jag vill kunna påverka saker som te.x. aktiviteter, ungdomslokaler, skolmat mm.
Jag vill påverka att dom inte lägger ner Landgrenskolan
jag vill påverka det som jag fyllde i i fråga D3!!!
Jag vill påverka kommunpolitikerna genom att få dem att vakna och se att med de fördomar som frodas bland unga idag kan inte ett jämnlit
samhälle växa fram.
Jag vill påverka skolan!!! Något annat som jag också vill påverka är främlingsfientlighet och ungas drogmissbruk. Samt hjälpa unga som mår
dåligt
Jag vill påverka skolregler
Jag vill påverka väldigt mycket
Jag är inte tillräckligt intresserad för att veta vad jag vill vara med och påverka
jämförelse mellan män och kvinnor
Kan inte säga nåt på rak arm...
Kolla fråga B3 och B5
Konstgräsplan
Laga gatulamporna på cykelbanorna och alla andra som är trasiga!!!
Laserhall i Härnösand
legelivering
lokaler för unga
Man borde inte skicka sjukhusets resurser till Sundsvall Skolmaten
Mer affärer med kläder för unga, Försöka få tillbaka sjukhuset
Mer aktiviteter
Mer aktiviteter för unga
Mer för ungdomar. Jobb, affärer m.m
Mer lägenheter!!!
Mer om skolan
Mer ordning på skolorna, strängare regler för de slamsiga så att inte de som vill arbeta drabbas av det. Alternativt OBS-klasser
Mer pengar till skolan! Bättre skolmiljö
Mer pengar till skolorna! Mer praktiskt i skolorna!
Mer ställen där ungdomar kan träffas
Miljön
Mindre statlig inblandning i näringsverksamhet. Lägre skatter. Mindre reglerad privat sjukvård och skola. Bort med LAS och
arbetsgivaravgiften
Nedläggning av skolor och liknande
Nedläggningen av skolor
Nöjen, framtid, färgen på olika hus
Om jag blir kung får alla glass
Om skolan och sportanläggningar
Om till exempel fritidshus
om ungdomars liv
Onödiga busstider.
Rasism, äldreomsorgen och skolan och kriminalitet
rätt att åka vattenscooter
Saker rörande skolan till exempel maten...
Saker som har med ungdomar att göra
Satsa mer på fritidsaktiviteter, bland annat på Vårdkasens Alpina backar!
Satsa på en konstgräsplan
Skapa fritidsgård!!!
Skola Arbete
Skola. Äldreomsorg. Idrottsanläggningar.
Skolan - lärare. Fler utbildade i ex. språk.
skolan
Skolan
Skolan (läxor, miljön, mobbning)
Skolan bättra på vissa saker till exempel bio, fritidsgårdar m.m
Skolan Fritiden
Skolan och fritiden
Skolan Skolmiljön Hur elevråd och organisationer ska höras
Skolan, fritiden
Skolan, sjukvården.
Skolans utformning
Skolfrågor och liknande
Skolmaten
Skolmaten m.m
Skolmaten och fler jobb åt unga
Skolmiljö och Skolmat
Skolmiljön och äldreomsorg osv.
Skolmiljön, idrott och almäna miljön
Skolnedläggningen

Skolnedläggningen. Torsvik
SKOLOR OCH SKOLMATEN
Skolor/skolfrågor
Skolororganisationen, vilket jag känner att jag har god möjlighet att göra.
Systembolaget
SYSTEMBOLAGET!!!
Så dom ordnar så att alla mår bra!!!!
Så kommunen blir bättre för alla människor.
sänka skatten, och ordna fritidsanläggningar
Ta tillbaka sjukhuset!!!
Tandvårdskostnad Jag vill inte växa upp och betala en massa pengar för tandvård
Torsvik
Ungdomarna ska få mer att säga till om. Det är ju trots allt vi som är efterträdarna!!!
Ungdomarnas möjlighet att delta i olika intressen.
Ungdomars jobb
ungdomsställen
Ungefär allt!
Uterinkar i FÖRLAND!
Utöka Systembolaget
Vad man ska satsa pengar på.
Vad som ska hända med Torsviksområdet och skolnedläggningen...
Vet ej
vet ej.
Vet inte
vet inte hur bara
Vet inte!
Vi betala hyraför skolan som är hig men skitet på skolan är dåligt. Man borde snygga till skolan
Vill att det ska finnas mera att göra än att gå ut på stan.
Vill ha en Skateboardhall SÅ gärna!!!
Vill ha skatehall

Öppna svar Härnösands Gymnasium

Tycker du att det saknas fritidsmöjligheter, i så fall vilka?

"Musikställe" Skatepark Ungdomsställe att umgås på, internetcafé
affärgalleria
Aktiviteter för ungdomar. Fler krogar. Fler gratisaktiviteter.
allmänna aktiviteter
Amatörfilmprojekt
arkadhall replokaler för musik i alla fall bättre
Att casinon i Sverige har 20 års gräns.
Balett
Balett Hängställe Gymnastik för nybörjare
Balett Konsäkning Uteställe att hänga på
Basketboll för tjejer som är över 18 år Friskis och svettis på stan
Beachvolleybollhall/inomhushall med sand
Bibelskola
Bidrag, tillgång till studiecirklar för ungdomar som vill hålla på med musik
Bilgarage Mer biljardställen och pingis ställen
Biljardhall
Biljardhall
Billigare turridning!
Boda Borg ungefär
Borde finnas mera aktiviteter för ungdomar Fler platser man kan vara på och träffas Mera disco för oss ungdomar
Bra konsertlokal dit band kan komma - dansvänlig. Kvällsöppna ställen för ungdomar t.ex. BRA ungdomsgård med café.
Bra lokaler att arrangera arrangemang!
Bra shoppingstad Gymnasiefest 1 gång/månad
Bra utförsbacke Trevliga ställen i staden
Bättre anläggningar för estetiska intressen
Bättre bussförbindelser så att man kan ta sig in till stan!
Bättre busskommunikationer så att man kan ta sig någonstans överhuvudtaget!!!!
Bättre estetiska möjligheter
bättre shopping mer musikevenemang
bättre ungdomsgård
Crossbana
DANS
Datakurs för ungdomar.
Det borde finnas en skatepark
Det saknas fritidsmöjligheter på helger Stan är för liten
Discon
Discon på Nybron Möjlighet till gocart Paintball hall
Discon, ställen dit man kan gå och dansa
Diskon Ställen att hänga på
En bra konsertlokal för liveband. Lokal för ungdomar, tillgång till öppen ateljé, tygtryck m.m. Möjlighet att sporta, detta i idrotter utan att vara på elitnivå.

En bra skidbacke
 En bra skidbacke, en till sporthall
 En bättre fritidsgård, mer centrealt och mer aktiviteter där.
 En inomhusbandyhall. En multihall.
 En multisporthall.
 en riktig skidbacke
 En Större boxningslokal
 En större ridanläggning till H-sands ridklubb
 En till och bättre bandyplan. Laserhall. Mer discon/fester.
 En utomhusskidhall. Friidrottsanläggning för allmänheten (skattebetalarna). Bättre och senare busstider.
 Ett bra ställe för ungdomar att vara.
 Ett bättre/roligare badhus. Mer danskurser. Mer sporter för nybörjare som är i tonåren.
 Ett nytt fik. En bowlinghall. Mer uteliv i kommunerna.
 Ett ordentligt ungdomsställe
 Ett stort ridhus
 Ett ställe att hänga på Gymnastik för nybörjare
 ett ställe där yngre än 18 får dricka alkohol någon mer sporthall gratis gymställe
 Ett ställe för äldre ungdomar.
 Ett större ridhus på HRK! Mer affärer inne i stan (klädaffärer).
 ett till ridhus
 evenemang inom sport
 Festlokal. Disco eller liknande Ffritidsgård
 Fler affärer.
 Fler gymnasiefester
 Fler gymnasiefester.
 Fler idrottsanläggningar Fler affärer t.ex köpcenter
 Fler skoterarrangemang
 Fler utställanden för ungdomar under 18 år Större biograf, fler filmer Stor galleria, öppet kvällstid (22 eller så)
 Fler ungdomsevenemang till ex. konserter
 Fler utställanden för ungdomar under 18 år.
 Flera ungdomsgårdar. Bibliotek ska ha längre öppettider. Technichus ska vara öppet på helger.
 Folk Människor som befolkar staden Innevånare
 folk stäle trädgård ungdomsgård
 Fotbollsplaner
 Fritidsgård
 Fritids för invandrare. Fester. Aktiviteter från andra länder.
 Fritidsgård Arrangemang ev skolan
 Fritidsgård som det inte kostar något att få delta i.
 få saker att göra i staden internetcafé skulle funka bra i staden
 Fäktning
 För få idrottshallar (mindre träningstid) För få fotbollsplaner (mindre träningstid)
 För lite ungdomsaktiviteter Lite olika klubbar Hitta på nå!
 För ungdomar under 18 år finns det ingenting att göra på helger
 galoppsport dans (typ balett och street)
 garage uthyrning
 garage uthyrning kvällsjobb
 Gokart Äventyrsbana Fallskärm
 Gookart
 Gratis bio på vardagar
 Gratis bio. Ungdomsgård.
 Gycklare evenemang
 gymmet
 Göra någonting på helgerna - till exempel fester
 Inlinehockeyplan så man kan lira i Elitserien!!! Spelhall Laserhall
 inomhus - beachvolleyplan
 Inspelningslokal Live spelningar
 Internet café
 Internet café Fotbollsplaner som är tillgängliga för alla En galleria som man kan hänga i
 Internet café.
 Internetcafé Fotbollsplaner och andra planer utanför Härnön
 Internetcafé Laserhall
 Internetcafé. Shopping.
 Is + inline hockeyplan
 IT Cafè
 Ja, men jag vet inte vilka
 Jobba skolan studera mycket
 Kampsport - OBS! inte karate eller judo Biljardhall, Internet Cafè Bowling (billigare, trevligare, med centralt, möblering och miljö) Sollefteå
 = bra exempel
 Kanske internetcafé
 Kendo
 Klättervägg. Jag skulle vilja lära mig klättring...
 Klättring simlag
 Klättring Simmning
 Kommunen har ju aldrig råd med något.
 Konstgräsplan
 Konstkurser för ungdomar

krog för minderåriga
 Kulturutbud, danskurser i olika former. Fotokurser. Ungdomsmötesplatser.
 Lanlokal
 lanlokaler
 Laserhall Biljardhall
 Laserhall Boda Borg
 Laserhall Boda Borg Disco
 Laserhall Kebab city multi bad
 Laserhall mera affärer mera kebabställen/pizzerior
 Laserhall Äventyrsbad
 Laserhall. Bättre bandyplan. Mer discon/fester.
 Laserhall. Nyktra fester.
 Lazerdome Boda Borg
 Lazerdoom
 Lokal att vara i.
 Lokaler att umgås i på helger. ej typ kåken
 Massor
 Mer aktiviteter inom sång och dans
 mer brännvin drikkeslokal hamburgerkrog+starköl
 Mer danskurser
 Mer fotboll, bandy, hockey
 Mer fotbollsplaner Mer inomhushallar
 Mer fotbollsplaner. Inomhushallar.
 Mer fritidsgårdar
 Mer gymnasiumfester
 Mer kurser i olika sporter, billigare. Mer musikarrangemang, större grupper. Lägg ner Kåken och använd pengarna till något bra.
 Mer saker på helger för ungdomar under 18 år Mer affärer Mer idrottsanläggningar
 Mer shoppingmöjligheter Uteställen för ungdomar (discotek eller dyl.)
 Mer ställen att dra på kvällar och helger för Kåken suger.
 Mer uteliv i stan. Discobowling. Något som inte kostar så mycket för ungdomar.
 Mera dans & kulturmöjligheter. Internetcafé. Många sysslar med musik i Härnösand, man kan t.ex. arrangera dueller eller liknande på Kåken.
 Mera ungdomsaktiviteter för ålder 16-20.
 Musikaktiviteter
 Musikevenemang
 Musikgrejer (bra orkestrar att vara med i). Ungdomsmötesplatser.
 Mysigt ställe för folk under 18 - ej som kåken Gungor som är anpassade för äldre än dagisbarn
 många kompisar Idrott biljard och pingis hall
 Möjlighet till garage
 Möjligheter att spal fotboll, bandy och hockey
 Möjligheter för ungdomar att fika (det är för dyrt) Något ställe att vara på under helger (alkoholfritt) Brist på ungdomliga affärer
 Mötesplatser
 Nej
 Nybrogatan på helgerna
 Någon kör av något slag
 Någonstans för ungdomar att vara förutom kåken För lite basketkorgar
 Någoting där man bor
 Något att göra på kvällarna, som inte kostar
 Något RIKTIGT ungdomsställe
 Nått att göra på helgerna t ex disco
 Olika sporter som bara spelas för nöjes skull, ej elitinriktad
 Olikak sportgrenar/sportföreningar
 orka
 Paintball, laserhall, krogar
 Paintball, laserhall.
 Platser för ungdomar för att umgås för lite affär för att handlar
 Poesigrupper
 Pub för ungdomar brännvin sprit
 pub för ungdomar gocart
 Renovera upp de dåliga idrottsanläggningarna! Skaffa mer lokaler och aktiviteter för ungdommar!!
 Salsakurser
 senare öppettider
 shopping
 Shopping (Det finns för lite utbud)
 Shopping. En privat bio för ungdomar med cafeteria (nattöppet).
 shoppingmöjligheter
 skateboard park
 Skateboardlokal Bättre skid/snowboard backe
 Skateboardpark Vanliga parker
 skatehall bättre skidbackar
 Skejthall
 Sociala kontakter
 Sova Läsa Jogga
 spela fotboll
 spela fotboll på vintern
 Spelhall
 Spelhall som har öppet på kvällen

Spontanidrottsmöjligheter inomhus Billiga Cafeer Längre öppettider på stan
 Sport Meka med bilar
 Stor från replokal En ungdomsgård för 17 - 25 åringar Ett stort modernt badhus
 Stora Gymnastikhallar
 Ställe att hänga på
 Större musikaliskt kulturutbud Någon form av manga förening
 Svoa ta det lungt
 Sämst asfalt H - sand klarar aldrig att fixa det ändå
 Teaterförening för ungdomar.
 Tennis. Datorer.
 Träna svenska. Spela basket.
 Tv-spels Lan
 Ungdomsaffärer Mer affärer
 Ungdomscafé
 Ungdomsgård
 Ungdomsgård Fri scen på olika delar av stan
 Ungdomsgård för 15-18-åringar
 Ungdomsgård i Ålandsbro. Större idrottslokal i Ålandsbro.
 Ungdomsgårdar
 Ungdomshus Internetcafé
 Ungdomsställen.
 Uteställen Fler butiker
 Utomhusbassäng (50m)
 Vet int?
 Vill ha ett jobb som är ungdomsrelaterat
 Öppna ett hus för oss som är 16-20. Ha disco ibland. Öppet café på kvällarna.

Tycker du att det saknas ställen att vara på för dig och dina kompisar?

"Ungdomsgårdar" Partyställen
 Beachvolleybollhall/inomhushall med sand Kroger med trevligare miljö
 Bilgarage Mer biljadrställen och pingis ställen
 Billiga lokaler som man kan fixa saker i.
 Billiga rep- och festlokaler.
 Billigare cafeer
 Billigare cafeer ...
 Billigare cafeer Parker
 Bowlinghall, fik, uteställen
 Bra lokaler
 Bra Restaurang
 Bra Ungdomshus
 Café med biljard och spelande
 Café på kvällstid
 Café som har kvällsöppet på helger.
 Cafeer
 Cafeer eller liknande ställen, kvällstid
 Centralt, nattöppet fik/café. Billig festlokal att hyra, gärna centralt. Central ungdomsgård.
 Det borde finnas en skatepark
 Det borde finnas studentcafeer och internetcafeer.
 Det finns fritidsgårdar men de behöver piffas upp.
 disco
 Disco
 disco någon lokal
 Discon Fik
 Discon för åldersgruppen 15-25 år.
 Discon, dansställen Ställen där man bara kan vara '(utan att köpa något)
 drikkeställe hb rum inomhus löpspår
 Duglig ungdomsgård Internet café med spel Galleria
 Dygnetrunt öppna ställen.
 En "krog" från 16 år. Något ungdomsställe mitt i stan. Fler affärer.
 En bra fritidsgård, den ska vara stor.
 En bra lokal som ungdomar kunde hyra för fester
 En krog för personer över 16
 En plats där man kan ha kul för ungdomar, där det finns roliga aktiviteter.
 En pub för olika stilar Ett café för olika stilar
 En saloon, med cowboys!
 Ett bra ungdomens hus! Ett kulturcafé mitt i stan.
 Ett gemensamt garage.
 Ett internetcafé
 Ett ställe där det finns allt, bowling, bio, affärer. En galleria som är öppet långt in på natten
 Ett ungdomsställe aom är anpassat för äldre (16 - 19 år)
 festa nånstans röjja dricka bärs
 Festlokal som kostar skortan
 Festlokaler
 Fler Cafeer

Fler caféer som är billigare.
 Fler händelser på helger i olika lokaler
 Fler krogar
 Fler uteställen för ungdomar under 18 år.
 Flera Cafeën som har kvällsöppet
 Flera fritidsgårdar.
 Fritidsgård
 gallerior, affärer roliga kvällscaféer
 garage
 Garage öppet för alla
 gymmet
 Ha en lokal. Idrottssalar.
 Hockey - och fotbollshallar
 Hängställe
 inga
 inomhus - beachvolleyplan
 internetcafé
 Internetcafé
 internetcafé saknas!
 Internetcafé.
 ja
 Ja, det fattas! Vill ha ett ställe inne i stan som man kan köra trimmad moppe...
 Jag tycker som sagt att det saknas något som är öppet på natten.
 Kampsport - OBS! inte karate eller judo Biljardhall, Internet Café Bowling (billigare, trevligare, med centralt, möblering och miljö) Sollefteå
 = bra exempel
 krog för minderåriga
 Krog för minderåriga
 krogen
 Kvällsöppna mysiga lokaler. Lokaler för dans/ drama utövning. En BRA ungdomsgård!
 Kvällsöppna ställen
 Lanlokal
 lanlokaler
 lokal för enbart oss fritidsgård
 Lokal för HBT-personer Ungdomsgårdar
 Lokaler som går att hyra.
 Lokaler Ungdomsgårdar
 Lokaler. Fotbollshallar/planer. Hockey- och bandyplaner/hallar.
 Mekgarage
 men ja! En ungdomsgård En egen lokal till oss
 mer ungdomsgårdar
 mer ungställe mellan 16 och 20
 Musiklokal
 Nej
 Någonstans att vara inne på, eftersom Käken endast är öppen tis-fre.
 Någonstans där man kan vara efter skolan.
 Något "fritidsställe" för gymnasiet enbart
 Något som en fritidsgård typ.
 Något ungdomsställe
 NÅ
 Skaffa en spelhall.
 Spelhall Fler affärer att vara i Billigare fik
 Stora bra Cafeën Större centrum och simhall Lättare att åka runt i Västernorrland
 Ställe där man kan hänga på för äldre
 Ställen där man bara kan vara på Billigare Cafeën
 Ställen där man kan vara och umgås utan att betala "Ungdomshus" för gymnasieelever
 Större köpcentrum Finare restauranger utan krog
 Tivoli
 Ungdanc Cafeën med kvällstider
 ungdomscafé
 UngdomsCafé
 Ungdomsdisco på lördagarna med dans osv. (som en krog för ungdomar) Internetcafé
 Ungdomsgård
 Ungdomsgård Billiga cafeën Uteställen (discotek eller dyl.)
 Ungdomsgård för gymnasieungdomar
 Ungdomsgård Internetcafé Plats inomhus att träffas på
 ungdomsgård mellan 15-18 år
 Ungdomsgård!
 Ungdomsgård.
 Ungdomsgård/hus Internetcafé
 Ungdomshus i Ålandsbro Reptilhus
 Ungdomshus.
 Ungdomslokal
 ungdomslokal. internetcafé.
 Ungdomssträllen (disco etc) på helger aata cafeën
 Ungdomsställe
 Ungdomsställen som är roliga

Ungdomsställen, som någon slags klubb eller så.
Ungdomsställen.
Ungdomsställen..
Ungefär kåken fast för äldre
Ute handbollsplan
Vet ej

Vad vill du påverka?

Alkohol, arbeta för att få ungdomar att sluta dricka! Jämställdhet samt arbete mot kriminalitet
Allmänna saker som skola och skolmat
allt
Allt
ALLT
Allt möjligt, helst hela samhällssystemet
Allt som går. Det mesta om de ikryssade ämnen på förra sidan.
Allt. Jag vill framföra mina åsikter.
Angående frågor gällande skola, asyl...
annars blir det ju inge bättre
Att det blir bättre för äldreomsorgen och att det blir bättre för fritidsaktiviteterna
Att en musikaffär ska öppnas och att industrin ska öka
att för mista invandringen
Att försöka skapa fler möjligheter, och stödja eget företagande. Eftersom skatterna är så höga så ska skattebetalarna få mer för pengarna.
Att hela staden ska vara upplyst, även även de mindre byarna omkring. Jättestörande att gå i mörkret.
Att inte bygga på Torsvik
Att inte förstöra miljön och fixa bättre sjukvård, hårdare krav på kriminaliteten och skicka hem utlänningar om dom inte sköter sig. Resten kan stanna!!!
Att inte höja priset på snuset.
Jag vill att ungdomarna ska få mer saker att göra på fritiden. Vill också ha bättre förbindelser till andra städer (buss/tåg).
Jag vill delta i omröstningar ex: Hela kommunen borde få vara med och bestämma. Jag skulle också vilja skärpa reglerna för invandrare.
INTE LIKA MÅNGA! Och dom som kommer MÅSTE läsa svenska kurs. Gör dom inte det eller försöker inte ens skaffa arbete, borde de bli utvisade!
Jag vill ha ett internetcafé.
Jag vill påverka det som rör mig och människorna omkring mig. Därför har jag valt att engagera mig politiskt
Jag vill påverka jobben för unga
Jag vill påverka miljöarbetet, se till så att människor tänker på vad de gör mot miljön.
jag vill var med och påverka i de beslut som rör mig t.ex. beslut om skolan.
Kampsport - OBS! inte karate eller judo Biljardhall, Internet Cafè Bowling (billigare, trevligare, med centralt, möblering och miljö) Sollefteå = bra exempel - plus några punkter på D3 bland annat
Kan inte komma på något just nu...
Kan inte säga något just nu
Klart man vill påverka till ett bättre samhälle.
Kommer inte på något just nu... Fråga senare
Kulturlivet, arbete mot rasism och mobbing
Man ska få köratrimmat! Polisen borde bara få ta trimmade moppar om man kör fortare än 50km/h
Massor... Ungas hälsa m.m
Mer aktivitet under fritiden
mer dricka o billigare gymprylar så man slipa sno
Mer idrottsanläggningar, te.x. konstgräsplan.
MER INVANDRARE!!! *LER*
Mer jobb till ungdomar
Mer jobb åt invandrare och ungar
miljö
minska alkoholanvändning hos unga
Om det ska tas något beslut som berör befolkningen i kommunen.
Om idrottsverksamheter. Kommunfrågor som rör skolfrågor och frågor i allmänhet som rör oss ungdomar.
Om jag skulle komma på något jag verkligen ville ändra på så skulle jag kanske göra det...
Om kommunen kan ordna ungdomsställen.
Om nya affärsplatser och butiker
Om segregation för invandrare
Om t ex en nedläggning ska ske av något som kan påverka oss ungdomar. Även med idéer om hur vår stad ska utvecklas
Om tjänster vid gymnasiet, och annat som har med gymnasiet att göra.
Om utveckling och barnomsorg
Påverka jobb för unga, vad som händer osv.
Saker att göra för ungdomar.
Saker som har med ungdomar att göra
samhället
satsa mer på sjukvård, fritidsaktiviteter för unga
satsa mera på ungdomarna
Satsa på en bassäng utomhus. Hemskt att ungdomar påverkas efter bondsjövadets nedläggning!!!
Se fråga D3
Sjukvårdem, och om det ska byggas nya byggnader på platser som tidigare har använts till annat.
Skola, arbete, infrastruktur m.m.
Skola, sjukvård, fritidsaktiviteter för unga. Speciellt konstverksamheter för unga och nästan allt annat!
Skola, äldreomsorg, sjukvård
skolan

Skolan
 Skolan Fritiden
 Skolan Högskoleinformation Bättre entreprenörskapsmöjligheter
 Skolan och sånt som rör unga
 Skolan, fritidsanläggningar, äldreomsorgen, sjukvård, lika lön oavsett kön.
 Skolan, rättvisemärkt och ekologiska varor, ställen för ungdomar, engagera ungdomar i politik, jämställdhet.
 Skolan, ungdomarnas ställen, rasism osv.
 Skolan. Kommunen har inga pengar till skolan, den ligger istället back med flera miljoner.
 Skolans regler
 Skolmiljö/arbetsmiljö
 Skolmiljön. Busskommunikationer.
 Skolpolitiken i Härnösand som det nu inte finns någon struktur på
 Socialen måste bli bättre Mer sysselsättning åt ungdomar!! Då minskar mkt negativt också!
 Socialen måste bli bättre. Mer sysselsättning åt ungdomar!! Då minskar mycket negativt också!
 sport
 Stora förändringar
 Ställen att träffas för ungdomar tex.
 Ställen för ungdomar att vara på.
 Synen på rasism och ungdomar
 Sådana saker som jag nämnt att jag vill ha -ungdomsdiscon, internetcafé, ungdomsbostäder osv.
 Sådant som berör mig.
 Sådant som händer och sker
 Sånt jag för stunden engagerar mig i
 T.ex Sjukvården
 T.ex. nu om bygget på Torsvik.
 T.ex. Torsvik, vilka företag som flyttar hit. Frågor som rör ungdomar. Kort sagt alla de beslut som påverkar mig vill jag kunna påverka.
 Torsvik
 Torsviksområdet
 Ungdomars Itretstacillettelel
 Ungdomars rätt till jobb
 ungdomsgård
 Ungdomslivet
 Ungdomsverksamheten
 Utvecklingen av våran stad. för ungdomar men även samhället
 Vad som pengarna borde satsas på
 Vad som ska byggas vid Torsvik
 Vad ungdomar kan göra i stan
 Vet inte riktigt... Dyker upp tankar då och då.
 vet inte än... kommer nog på nåt till slut...
 Vet inte... göra skolan kanonbra!!!
 Vi ungdomar behöver bra fritidsmöjligheter
 Vill gärna ha ett internetcafé där ungdomar kan ha kul och göra läxor
 Vill kunna säga min åsikt i de frågor jag vill ändra på.
 Vill ändra på det som är fel.
 vore bra att få säga till om något
 Våldet, jobben, ställen till ungdomar etc
 Äldreomsorgen. Bättre lön för sommararbetare.
 Öppna Nybrogatan på helgerna igen det blev ingen skillnad

Öppna svar 19 – 25 år

Tycker du att det saknas fritidsmöjligheter, i så fall vilka?

Biljard Finare träningslokaler m.m
 Biljard Mer bra krogar
 Biljard och bowling
 Biljardhall - STOR
 biljardhall
 Biljardhall
 Biljardhall Mötesplats för unga upp till 30 år.
 Biljardhall Uppvisningar för dom mellan 20 - 30 år
 Bilklubb för ungdomar t e x MHF
 Bolhav
 Cafè med bra spettorder
 dans
 Det finns en hel del jag vill göra, men kan inte. Går inga bussar in eller från stan efter kl 17 där jag bor. Och körkort har jag inte. Så hur ska man hinna med något? Kan inte ens arbeta heltid pga bussförbindelserna!
 Där man får lära känna andra vid ens ålder. En ungdomsgård för 19 - 25 åringar. Dans aktiviteter ex breakdance, streetdance. Mötesplats för ungdomar där man kan ha diskussionskvällar, film smink, bilar osv. Rådgivare Cessonier
 En klättringsklubb
 En riktig kvällsöppen biljardhall
 Ett ställe för äldre ungdomar att mötas på (som är alkoholfritt)
 Fiske Snickra gå i Skogen
 Fler ställen att samlas på, kvällstid, mer än bara restauranger och fika
 Gård

Hålla på med djur
 Hästridning för allergiska Billiga kvällskurser för unga (mat, bild osv) Träffar för unga (20-25 år)
 Innebandylag
 Internetcafe
 Internetcafé
 kan skaffa bättre ungdomsställe
 Konserter Yoga, dans Bättre uteställen
 Konstgräsplan (fullstor fotbollsplan som även skolor har nytta av) är det enda ja vill ha=
 kvälls o natt öppet biljardhall, kvälls öppet samlingsställe med fika.
 Kvällsöppna kafeér, även om utbudet har ökat. Dåliga öppettider på allt från affärer till träningslokaler till restauranger och kafeér. Dåligt med träningsutbud i form av yoga, pilates och dylik motion.
 Laserhall
 laserhall Fritidsgård datortek
 Lokalbussar på landsbygden, helger
 Mer gratis föreläsningar
 Minigolfalternativ på vintern Hästpolo
 Någon spelhall kanske, Biljard, pingis etc.. Fixa nån som kan fixa lite olika grejor som lazerdoom paintball på somrarna etc.
 Något nattöppet
 Replokaler Skateboard park
 Saker utanför studentkårens arbete
 Seriösa konserter
 Shoppa
 Shoppa. Finns inga affärer då man inte har bil
 Simning för endast kvinnor
 Spelhall (stor) Bättre badhus - mer lik paradisbadet Mer klädffärer
 sportevengemang
 Styrkans ex. dansband på Parkaden
 Ställen för unga att gå till
 Ta det lugnt. Träna. Va hemma.
 Taiboxning Fler fotbollsplaner Fler inomhusfotbollsplaner
 Träffar med ungdomar från andra kulturer
 Träffpunkt med biljard, dans, café etc. Interbetcafé Kvällskurser ex dans, språk
 Typ en biljardhall eller nåt sådant
 Typ en mötesplats för ungdomar över 20... och ett internetcafé
 Ungdomsgård (bättre öppettider och fler aktiviteter. Dansskolor Café ungdomsgårdar happenings

Tycker du att det saknas ställen att vara på för dig och dina kompisar?

"Ungdomsgård" för äldre unga (20-25 år)

???

Aktiverer för dom mellan 20 - 30 år Biljardhall
 Alkohol fria lokaler med aktivitet möjligheter
 Alkohol fria ställen Cafè med sysselsättning (biljard, dart)
 biljardhall, kvälls öppen idrotshall, kvällsfika
 Biljardställe där man kan dricka oxå
 Billig träningslokal för capoeira
 Billigare kafeér! Fler krogar ... Som har öppet längre!
 Bättre uteställen
 Cafeér på kvällar och helger
 Dataställe, datacafe
 Det finns inga fria lokaler eller ungdomsgårdar. Det borde finnas mötesplatser. Det skulle uppskattas med en stor ungdomsgård för alla ifrån 17 - 25, men uppdelad! Där det finns allt från idrott, dans, träffa nya ungdomar
 En krog som bara säljer folköl
 Fritidsgårdar
 förfestställen
 Internetcafé
 Internetcaféer Affärer
 Ja, ett alkoholfritt komplement till krogen
 Ja, mer kvällsöppna kafeér, speciellt sommartid. Alla kvällsöppna lokaler involverar alkohol. Saknas mysiga ställen att hänga på som inte blir invaderade av (sörligt att säga) invandrare, alkisar, knarkisar samt alla arbetslösa. Detta gäller allt från krog till kafee.
 Kvällsöppna cafeer
 Laserhall
 laserhall Fritidsgård datortek
 Prisvärda men fina cafeer
 saknar ett kollektivt garage
 Spelhall (stor) Bättre badhus - mer lik paradisbadet Mer klädffärer
 Träffpunkt med biljard, dans, café etc. Interbetcafé Kvällskurser ex dans, språk
 Ungdomsgård
 Vodkabar kanske :S

Vad vill du påverka?

1. Ungdomar ut i arbete 2. Stoppa invandringen (eller drastisk nerdragning) 3. Omorganisera alla byggnadsplaner av köpladorna, bra idè men dumt planerat

Allt för ungdomar som behöver stöd i vårt samhälle. Invandrar stöd. Fler jobb för ungdomar vid 19 - 25 och invandrare. Ungdoms platser där de kan träffas och diskutera.

Ang sjukvården att vi måste bråka t ex med SOS Alarm om färdsätt för att få sjukvård i Sundsvall

Användande av droger bland unga (minska) Barnomsorg Äldreomsorg Sjukvård

Arbetslösheten, större uppmärksamhet till de arbetslösa.

Arbetsstillfällen hemma hit

Att förbättra dialogen mellan politiker och medborgare. Ex. med hjälp av internet

Att Nybron öppnas för trafik. Bättre vägar, sandning av trottoarer

Bättre invandrapolitik... Se till så att Rio Toulie kan få stanna i Sverige!!! Se till så att det är tryggare för fulla tjejer att gå hem på helgerna efter att krogen stängt!

Bättre träningslokaler och fler träningstider

Det mesta

effektivare sjukvård mindre byråkrati, fler grejer för ungdomarna att göra

Ekonomiskt stöd arbetslösa unga. Kollektivtrafiken är bedrövlig mer industrier

Fritidsaktiviteter för alla mellan 13-19 år och 20-25 år. Vill också föra fram det viktiga med föreläsningar och psykvården för unga

Främjande av idrott bland unga

För Härnösands kommun är kass

Idrottsanläggningar!

Ja, det är viktigt för demokratin

Jag vill ha ett ställe där man kan träffas och spela biljard, kort, dart m.m.

jag vill inte riktigt vara med att påverka allt men jag kan tänka mig att göra det på vissa "frågor"

Jag vill påverka min kommun så att dom öppnar nybrogatan på heltid igen.

Jag vill påverka skolan och politiken kring den. Även miljöinsatser skulle jag vilka vara med på hållbar utveckling både människor och miljö

Jag vill som medborgare i ett demokratiskt land ha möjlighet och rättighet att, om inte påverka, åtminstone framföra mina åsikter om allt

Kollektivtrafiken!

kulturella aktiviteter typ skaffa fler saker att göra flör ungdomar helt enkelt

Medborgareinflytande

Mer förebyggande mot droger, mer tester på plats. Fler ställen för ungdomar att vara på på fritiden. Omsorgen i allmänhet.

Mer jobb åt unga människor eller mer jobb överhuvudtaget.

Mer ställen för ungdomar i alla kulturer att träffas.

Mera jobb för dom som inte har utbildning efter Grundskola. Bättre lön inom hälsovård jobben (ta bort läsdagar)

Miljöfrågor. Till exempel hur Härnösand hanterar sopor. Jag Skulle vilja införa det system som finns i Uppsala och Värnersborgs kommun

minskningen med användandet av alkohol och narkotika

Mot mobbning (av alla slag), mot diskriminering. Mera rätt till personer som har neuropsykologisk sjukdom att få behålla kontakter efter diagnos.

möjligheterna till jobb

Om beslut ska tas vill jag vara med och påverka. Typ omröstningar.

På vilket sätt de arbetar och tänker

Se fråga C3

Skola och ungas situation i allmänhet

Skola och utbildning

Sopsortering / återvinningsmöjligheter Fler stationer

Stora beslut

Unga människor ska få bestämma mer

Ungdomar ska kunna träffas på ställen, gårdar, internetcafé

Ungdomars rättigheter och hälsa.

Ungdomarnas drickande, mer arbeten för unga, Att hjälpa utsatta, miljön

Var kommunen tillåter att slå upp fula byggnader sokm tex. Mc Donalds. Hur kommunen ser efter våra fina gamla byggnader. Se till så att kollektivtrafiken förbättras avsevärt då den i nuläget är under all kritik. Skapa fler arbetsmöjligheter för ungdomar i denna stad.

Foto: Jennie Johansson, omslag, sid. 13
Mattias Melander, sid. 43
Mattias Engman, sid. 51